

industrija
gumijevih
usnjenih
inkemičnih
izdelkov

Sava Kranj

ŠTEV.: 1/2 – XVIII

27. JANUARJA 1978

FRANC FLANDER, SEKRETAR KOMITEJA ZK DELOVNE ORGANIZACIJE SAVA

V Savi je prišel 25. 9. 1954. Končal je srednjo tehnično gumarsko šolo, dela pa na delovnem mestu vodje tozda.

Po vstopu v ZK je bila kmalu opažena njegova izrazita delavnost, zato skoraj ni bilo mandatnega obdobja, v katerem tovariš Flander ne bi opravljal kake naloge v družbenopolitičnih organizacijah ali samoupravnih organih. Še posebej je aktiven na področju stanovanjskih odnosov, saj ima na tem področju sedaj kar tri pomembne funkcije — je predsednik

izvršnega odbora samoupravnih stanovanjske skupnosti, delegat enote za graditev stanovanj stanovanjskih skupnosti in podpredsednik komisije za organizacijo, graditev in kreditiranje stanovanjske graditve pri zvezi stanovanjskih skupnosti SRS...

Za njegovo delavnost na vseh področjih je bil tovariš Flander odlikovan z redom dela s srebrnim vencem, veliko priznanje pa je tudi izvolitev za sekretarja komiteja delovne organizacije Sava.

SLOBODAN BAJC, NAMESTNIK SEKRETARJA KOMITEJA ZK DELOVNE ORGANIZACIJE SAVA

Tovariš Slobodan Bajc je v Savi nekaj nad dvajset let ali točneje od 2. 8. 1957. Končal je srednjo tehnično gumarsko šolo in dela kot vodja skladišč in prevzema v nabavni službi.

Ce bi hotel z njegovega evidenčnega kartona prepisati vse funkcije, ki jih je doslej opravljal v samoupravnih organih ali v družbenopolitičnih organizacijah, bi bil to predolg seznam. Omeniti pa vsekakor moram, da je bil predsednik delavskega sveta Tovarne avtomobilske pnevmatike,

predsednik konference samoupravnih interesnih skupnosti, predsednik kadrovske komisije pri ZK itd. Tovariš Bajc se aktivno udeležuje tudi izven Save, saj je član sveta Visoke šole za organizacijo dela in član sveta srednje medicinske šole v Ljubljani. Skratka, izkušnje, ki si jih je pridobil s svojim družbenopolitičnim delovanjem in njegove stvarne, trezne presoje vsakovrstne problematike, so bile med poglavitnimi razlogi za sedanjo izvolitev.

Direktor sestavljene organizacije združenega dela Sava Filip Majcen.

LETO 1978 BO

POMEMBNO, ZAHTEVNO, TEŽAVNO

Leto 1977 je za nami. Točna bilanca bo znana konec meseca februarja, že danes pa lahko ugotovimo, da smo osnovne naloge gospodarskega načrta izpolnili. Za to gre nedvomno zasluga prizadevanjem celotnega kolektiva, kakor tudi ugodnim konjunkturalnim gibanjem doma in v svetu. Predvsem je pomembno, da bo tudi ustvarjeni osnutek dohodka na predvideni ravni ter da smo z lastnimi napori v izvozu uspeli obdržati kontinuiteto proizvodnje.

Letošnje leto bo v marsičem izredno pomembno, zahtevno za vse nas, pa tudi težavno; težje kot minulo 1977. Pomembno zato, ker stopamo že v tretje leto uresničevanja srednjeročnega načrta razvoja sozda Sava, kjer moramo pospešiti investicijsko aktivnost — nadaljevati z razširitvijo proizvodnje avtomobilske pnevmatike, realizirati proizvodnjo v Tovarni tehničnih izdelkov ter nadaljevati s procesom specializacije in modernizacije, zaključiti projekt rekonstrukcije regenerata v Rumi ter pričeti z gradnjo tovarne traktorske pnevmatike, pripraviti vse za realizacijo moderne proizvodnje penastih profilov v RTI ter graditev večje in moderne protektirnice. Enake naloge imajo kolektivi Vulkana, Totre in Sava-Commerce. Ne smemo mimo tega, da bomo na lokaciji Kranj dobili novo mehanično delavnico ter naredili vse, da bomo pričeli graditi nov, sodoben obrat družbene prehrane ter zaključili projekt tovarne jeklenega korda, za kar je nosilec Sava v okviru Polikema.

Zahtevno, ker bomo morali v praksi uresničiti novo organizacijo, saj je vsem znano, da poslujemo s 1. 1. 1978 kot sozd z novo opredeljenimi nalogami strokovnih služb ter novo formiranimi temeljnimi organizacijami združenega dela. Le od nas samih je odvisno kako hitro in v kolikšni meri bomo uresničili zadane cilje, ki nas obvezujejo. Še posebno zahtevne naloge stoji pred delovno organizacijo Sava-Commerce, RTI, službo informacijskih sistemov ter tehnično službo, s tem pa nikakor ne gre v ničemer zmanjševati odgovornost vseh ostalih sektorjev, ki jih nisem omenil.

Težavno bo letošnje leto mnogo bolj od preteklega. Pogoji poslovanja se namreč stalno zaostrujejo, stroški nenehno rastejo, vedno več bomo morali izvažati, če bomo hoteli nemoteno proizvajati. Pri tem se izjemna konjunktura lanskega leta zagotovo ne bo ponovila, tako da imajo sestavljenci gospodarskega načrta za leto 1978, ki je v zaključni fazi, izredno težavno nalogo uskladiti vse navedene momente in pri tem pritrdovsaj kolikor toliko vspodbudnih rezultatov.

Kot vedno bo obveljala tudi tokrat stara resnica: Nasloniti se moramo na lastne sile! Motiviran in zavestno usmerjen kolektiv, ki bo konec letošnjega leta štel že skoraj 7.000 zaposlenih in proizvedel za blizu 300 starih milijard izdelkov, mora in bo prebrodil vse težave. Prehitro pozabljamo, da je bilo že težje in to takrat, ko smo bili šibkejši.

Vsak izmed nas mora na svojem delovnem mestu storiti vse kar more in zna, pomagati sodelavcem, tvorno sodelovati. To velja za posameznika, strokovno službo kot tudi tozde ali delovne organizacije. Prepričan sem, da bomo kot tolikokrat doslej dokazali, da ni naključje, da je bil ravno v Savi izvoljen prvi delavski svet v naši republiki, da je naš kolektiv vedno med prvimi, ko gre za uresničevanje pravic delavcev in naše samoupravne družbe in ko gre za boljši jutri vse naše mlade socialistične družbe.

Alma

Številka Save obsega strani	Članek na pos. številko	Gospodarjevanje v Savi	Iz proizvodov	Iz str. sektor. in služb	Delovanje ZK sindik. ZB	Med. na po. OO, JLA	Kulturno društvo sekcije	Priloge, prosl. obiski	Zdrav. in tehn. varst.	Soc. varst. družb. stand.	Sodel. s KS. in ost. DPO	Fabrike. Vest. iz kolekt. pisma uredn.	Izobraževanje	Iz samoupr. organ	Družbena samozaščita	Šport in rekreacija	KTM	TOTRA	Iz Vulkan. novin
1/XVII 42	25			...		...		..	.	.			..	.		..		...	..
2 42	25	.	...	...	...	.	...	.						.				..	
3 42	28		...	..	...	..	..					...	.	.	.	..	.		
4 46	34		.	..	..	..	...	.				...		..		..	.	..	..
5 42	33			..	.		..		..	.		...	..	.		...			..
6 42	32	.	.	.	..		..	.	.	.		...	..			.	.	.	..
7/8 20	33		.	...	..	.	..	..	.	.	.	...	.	.	.	..			.
9 46	28	.			..	...	.	..		..	.	.	..		.			..	..
10 42	29		..	..		.	.	.		.		...	.		.	..	.	.	..
11 46	31	.	..	..		..				.	.	..	.	.	..	...	.	.	..
12 46	33		..	.	.	..	..		.	.	.	...	..			..	.	..	..
13 42	20			.		..	.				.	...		..	.				..
14/15 20	32	.	.	...	..	..	.		.	..		...		.	.	.			.
16 42	24	.	..	..	.	.	.		.		.	...	.		.	..	.	.	
17 46	31		.	..		..	.	..	.	..		...	..	.	..	.	.	.	
18 42	18	..	.	..	.		.			..		.	.			.			
19 42	24	.	.	..	..	.	..			.		...		.	.	..			
20/21 28	39	.	.	..	..		...	.		.	.	...	.	..			.	..	
22 42	20		.	..	.	.	.					...	.	.		.			
23/24 32	39	.	..	...	..	.	.	.		..		...		..	..	.			
Štev. prisp. po temah		11	30	50	33	37	49	16	8	23	9	43	28	23	19	42	5	47	35

Ob koncu leta 1977 smo obiskali poštarje PTT Kranj in jim podarili 30 kompletov plaščev in zračnic za kolesa. V imenu Save sta jim darilo izročila tov. Franc Golob in Lado Mraz. Zaželela sta jim tudi SREČNO 78!

PTT delavci pošte Kranj se uredništvu vašega glasila za pobudo in tehničnemu obratu za obdaritev najlepše zahvaljujemo in celotnemu kolektivu želimo uspešno novo leto.

[Handwritten signatures and notes, including names like Golob, Mraz, and others, along with some illegible text.]

SAMOKRITIČNO O NAŠEM GLASILU

Prihajamo v 18. leto izhajanja našega glasila. Skozi vse preteklo leto smo vam vsakih 14 dni pripravili eno številko. Da smo posredovali informacije o vseh pomembnih gospodarskih in družbenopolitičnih dogajanjih, kakor tudi, da je bil to časopis delavcev-samoupravljalcev, so ob koncu leta o našem časopisu povedali tako družbenopolitični delavci kot neposredni proizvajalci. Mi v uredništvu se zavedamo, da ne moremo živeti od tega, kar smo dosedaj dosegli, ampak da se da narediti marsikaj še boljše. Pri delu nam pomagajo družbenopolitične organizacije, prav tako lahko pridemo z vprašanji do vodilnih delavcev, manjka pa nam spodbud iz neposredne proizvodnje. To vrzel so v zadnjem času prav uspešno zapolnjevali člani odbora za informiranje, ki so prišli iz posameznih tozdov. Ti tudi najbolj poznajo problematiko enot, proizvodnih programov, nove proizvode, ukinitve asortimanov, probleme zaposlenosti, delovne pogoje, delovanje družbenopolitičnih organizacij znotraj enot, uspehe posameznikov. V naš odbor za informiranje bo prišlo polovico novih članov. Želim si, da, tako kot dosedanja člani, tudi ti postanejo oblikovalci našega glasila. O njihovi vlogi pri informiranju delavcev se bomo z njimi še posebej pogovorili. Predstavili jih bomo v glasilu in želimo, da sodelujete tudi z njimi.

Ce pogledamo objavljeno statistiko za lansko leto, vidimo, da je bilo v posamezni številki objavljeno povprečno 25 različnih prispevkov. Le 30 odstotkov od teh pošljeje posamezniki ali društva v okviru delovne organizacije samoiniciativno. Ostalo je treba napisati, preskrbeti, opraviti razgovore. To pomeni veliko osebnega angažiranja delavcev oddelka za to, da bi bil naš časopis s čim bogatejšimi prispevki, ki naj bi bili kratki, jedrnat, razumljivi. In če ob izidu številke sploh nanj ni reakcije? Čemu je bil namenjen ves naš trud? Da, reakcije so, vendar so ponavadi le takrat, kadar pišemo o nesamoupravnih pojavih, o posameznih primerih iz naših akcij o družbeni samozaščiti in podobno. To so stvari, na katere nas opozorijo člani kolektiva. Zavedamo se, da smo dolžni spregovoriti tudi o kakšni manj lepi stvari. Edini namen teh, ponavadi najbolj občutljivih točk glasila je, da se zavzemamo za informacije, ki bi nas vse spodbudile k akciji za doseg novih ciljev, še višjih oblik medčloveških odnosov.

Vse to pisanje je namenjeno vam, dragi bralci. Delavci oddelka za informiranje smo dostopni vsakomur, sprejemamo vsak pameten predlog, pobudo, spodbudo. Pišite nam, v čem bi še lahko izboljšali naše glasilo, kakšne informacije si želite, o čem še nismo pisali. K sodelovanju vabimo tudi naše bivše sodelavce – upokojeince. Vaše pismo, pobuda bo v obliki odgovora, prispevka, ki ga vi želite, objavljena.

M. Globočnik

SPREJELI SMO NOVA MERILA ZA DELITEV OSEBNIH DOHODKOV

Ob koncu leta 1977 smo zaključili eno izmed zelo pomembnih akcij, sprejeli smo samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke. Priprave na spremembo našega sistema delitve so se začele že v letu 1976, ko smo s precej obširno anketo ugotavljali, kaj menijo člani našega kolektiva o merilih, ki so za delitev osebnih dohodkov veljala takrat. Zelo veliko kritičnih pripomb je bilo takrat izrečenih za posamezne kriterije delitve in ko smo jih podrobneje analizirali, smo lahko ugotovili, da naše delavce najbolj boli dejstvo, da je tudi v celoti nedelavnim, neinciatiivnim in neodgovornim zagotovljen osebni dohodek iz naslova delovnega mesta in ne po njihovem delu. Tudi na sistem analitične ocene je bilo precej pripomb. Večina pripomb se je nanašala na tezo kriterijev naporov pri delu. Končno pa je bilo iz ankete tudi razvidno, da delavci zahtevajo takšen sistem delitve, ki bo starejšim delavcem,

delavcem z zmanjšano delovno sposobnostjo, invalidom itd. zagotovil tolikšno materialno varnost, kot jim je bila zagotovljena na višku delovnih sposobnosti. Še in še koristnih sugestij je bilo moč razbrati iz dogovorov anketiranih.

Tako je nastal prvi osnutek novega samoupravnega sporazuma, ki je v začetku lanskega leta šel v strokovno razpravo in v družbenopolitično presojo.

V razpravi o novem sporazumu je bil predvsem sindikat izredno aktiven. Po nekajmesčnih razpravah so bila stališča skoraj v celoti usklajena in v začetku novembra je v obliki Informatorja šel osnutek samoupravnega sporazuma v javno razpravo v vseh delovnih organizacijah sedanjega sozda Sava. Osnutek samoupravnega sporazuma je bil sestavljen tako, da so vsi raz-

pravljalci imeli možnost dajati pripombe na vsa predlagana merila za delitev osebnih dohodkov, ne glede na to, ali je katero od meril prišlo v poštev za sporazum določene delovne organizacije ali ne.

Velika večina sindikalnih skupin je razpravo o tako pomemben dokumentu vzela zelo resno, odtod tudi veliko koristnih pripomb in še več zahtev za pojasnilo določenih meril. Komisija za samoupravno organiziranje je imela težko delo, da je uskladila vse pripombe, želje, zahteve in sugestije iz vseh delov Save in predlagala dokončni tekst, ki ga je dal delavski svet 12. decembra 1977 na referendum. Zaradi tako široko izpeljane razprave ni naključje, da je referendum v delovni organizaciji Sava-Commerce uspel od 68 odstotkov do 100 odstotkov, pri čemer moram poudariti, da je bila odsotnost delavcev zaradi neugodnega datuma referenduma, precejšnja.

In kakšne novosti prinaša nov samoupravni sporazum? Osnovno načelo je predvsem delitev po rezultatih dela. Sestavljenost del in nalog (ugotavljamo jo z analitično metodo) je še vedno izhodišče planskega osebnega dohodka, seveda samo v primeru, da delovna organizacija dosega planiran dohodek. V sedanjem sistemu delitve osebnih dohodkov ne izhajamo več iz delovnega mesta, ki ostaja v našem besednjaku samo še kot organizacijski pojem, temveč iz nalog, ki jih delavec opravlja. Še v tem letu bo potrebno v posebnem katalogu določiti naloge in dela, ki se v določeni organizacijski enoti pojavljajo in jih analitično oceniti glede na zahtevano znanje, odgovornost, napore in delovne pogoje. Sistem analitične ocene je v novem sporazumu nekoliko dopolnjen glede na novo organiziranost, bistveno večji poudarek pa je obenem dan kriterijem naporov. Kot že rečeno, je sestavljenost dela samo eden od planskih izhodišč za delitev osebnih dohodkov. Delavčeva učinkovitost pa je tisto osnovno merilo, od katerega je odvisna višina osebnega dohodka. Pri samih merilih se kriteriji niso bistveno spremenili: norma, plan, program, itd. so še vedno osnovni kriteriji delitve. V novem sporazumu so ti kriteriji samo dopolnjeni z novimi merili in odvisni od izkoriščenosti delovnega časa, doseganja operativnega plana proizvodnje oz. prodaje, odstotka zastojev zaradi vzdrževalnih in orodjarskih del. Pri tistih

delih, kjer količine dela ni v celoti mogoče meriti s količino izdelkov, je osebni dohodek seveda bolj odvisen od skupinskih rezultatov dela, delavčeve učinkovitosti, ki jo moramo oceniti po posebnem postopku, pa vpliva na višino osebnega dohodka v manjši meri. Seveda si moramo v vseh enotah prizadevati in poiskati kar najbolj objektivna merila ter rezultate dela delavca evidentirati. Samo na tak način lahko odpravimo trenja med tistimi delavci, katerih delo se sedaj meri in delavci, ki dobijo osebni dohodek na podlagi nekih poprečnih rezultatov.

Tudi delo delavcev v delovnih skupnostih bo potrebno v kar največji meri meriti. Seveda bo tudi v tako imenovanih skupnih službah osebni dohodek delavcev vezan na skupinske rezultate dela in sicer rezultate dela tistih organizacijskih enot, za katere opravljajo delavci skupnih služb strokovno delo. Tako tudi osebni dohodek teh delavcev ne bo neodvisen od finančnega rezultata, produktivnosti dela, realizacije planov, stroškov, zastojev itd. posameznih temeljnih organizacij.

Doslej se je proizvodnim delavcem, katerih kakovost dela se je dala meriti s kakovostjo izdelkov, osebni dohodek za kakovost dela že na nek način priznaval v odvisnosti od vpliva, ki so ga ti delavci imeli na kakovost izdelkov. Sistem delitve osebnih dohodkov po kakovosti dela je v novem sporazumu v celoti spremenjen in to za vse delavce delovne organizacije. Ne glede na to ali je kakovost dela merjena ali ocenjena po metodologiji, ki je v glavnem ostala nespremenjena, je osebni dohodek posameznega delavca v celoti odvisen od doseženih kakovostnih rezultatov skupine, v kateri dela ali za katero dela. Seveda je ta odvisnost močno pogojena z vplivom, ki ga ima delavec na kakovostne rezultate. Če delavec bolj vpliva na kakovost izdelka, ki ga neposredno proizvaja, je tudi njegov osebni dohodek za kakovost bliže lastnemu rezultatu. Če pa delavec s svojim delom bolj vpliva na skupno dosežene kakovostne rezultate, je njegov osebni dohodek za kakovost bližji skupno doseženim rezultatom enote, v kateri dela ali za katero opravlja določene naloge.

To je samo del sprememb in dopolnitev, ki smo jih z novim samoupravnim sporazumom sprejeli. Seveda vseh meril ne bomo mogli uveljaviti takoj, kajti uporaba nekaterih meril je odvisna od podatkov, ki jih še nismo zbrali. Uporaba nekaterih meril je odvisna tudi od tehničnih zmožnosti, pri čemer bo potrebno evidenco dela šele vzpostaviti in pri tem ustrezno spremeniti programe računalniške obdelave. Kljub

temu da so določila samoupravnega sporazuma dovolj natančna, da jih lahko že uporabljamo pri praktičnem izračunu osebnega dohodka posameznega delavca, bomo že v januarju oz. februarju razpravljali o pravilnikih o delitvi osebnih dohodkov posameznih temeljnih organizacij, ki bodo kot izvedbeni akti še bolj natančno določali način izračuna in obračuna osebnega dohodka. Sestavni del razprav pa bodo na vsak način tudi akcijski programi uresničitve določil samoupravnega sporazuma oz. pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov. Pri tem bomo izhajali iz stališča našega sindikata, da osebni dohodek delavca, izračunan po novih merilih, za normalno delo ne bo mogel biti nižji od osebnega dohodka dobljenega po starih merilih.

Aleksander Stojanović

OBDARILI SMO SVOJCE SMRTNO PONESREČENIH V SAVI

Pred novim letom smo v okviru oddelka za socialno varstvo in družbeni standard obiskali in obdarili svojce tistih Savčanov, ki so se ponesrečili v naši delovni organizaciji, na poti na delo ali na poti z dela. Od leta 1951 do 1976 je bilo 10 smrtnih primerov. Našli smo devet svojcev ponesrečenih.

Kaj lahko zapišemo o tem?

Svojce je pozornost prijetno presenetila. Kljub temu da se je podoba ponesrečenega ponesrečenega nekod že umaknila v preteklost, je solidarnostni obisk iz delovne organizacije oživil pomen bivšega sodelavca. Pokazali smo, da še nismo pozabili na izgubljenega tovariša in na njegove svojce, da naše zanimanje, lahko rečemo temu tudi tovarištvu, sega nekoliko dalj kot so do delavca, ki še dela ob stroju.

Menimo, da bi nek način takšne humane geste še obdržali. Obliko obiska in obdaritve bi ohranili za tiste družine, katerih član — delavec Save se je ponesrečil v zadnjih letih. V primerih, kjer je družina zaradi nizke pokojnine po umrlem materialno prizadeta, pa bi ohranili patronat, dokler obstajajo za to objektivni socialni razlogi.

Da bi naše delo bolj osmislili, smo k obiskom na domu pritegnili tudi predsednika mladinske organizacije.

Obiski in obdaritve smo opravili po sklepu sveta za izobraževanje in socialno varstvo v mesecu desembru 1977.

A. Č.

SINDIKAT MORA BITI POVSOD PRISOTEN

Stopili smo v novo leto, za nami je leto, ki se je kljub mnogim težavam, s katerimi smo se pogosto soočali, uspešno končalo. Lahko smo zadovoljni, vendar nas to ne sme zavesti, saj bi bilo lahko še bolje. Ko se obračamo nazaj, tako posameznik kot deli naše družbe in družba kot celota in ugotavljamo, kaj je bilo slabo, kaj dobro, razkrijemo slabe in dobre strani. Ugotovimo pa

mladine in zlasti sindikalnega kongresa.

Na splošno lahko delo sindikalne organizacije v Savi ocenim kot dobro, vendar povsod nismo storili vsega.

— **Kje se je zataknilo?**

Že uvodoma sem omenil, da sklepi naše konference vsebujejo določene zahteve kongresov zveze komunistov in zveze socialistične mladine. Prav pri delu z mladino pa ni šlo vse

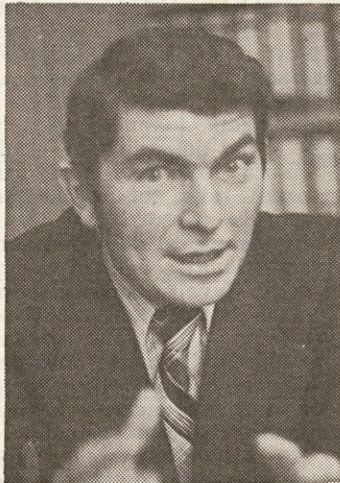
odločalo v okviru skupnosti tozgov. Vzrok za to je gotovo v dosednji opredelitvi tozda, njegovem statusu v okviru skupnosti tozgov in neizdelan sistem dohodkovnih razmerij v tozdu in med tozdi.

Vse to nas je pripeljalo do nove organiziranosti, ustanovitve novih tozgov, ki bodo imeli bistveno drugače opredeljeno vlogo in tudi samouprav-

legacije pri samoupravni interesni skupnosti kljub aktivnemu delu delegatov, z vsem ne moremo biti zadovoljni. Problemi samoupravnih interesnih skupnosti so še vedno preveč oddaljeni od delavca. Odgovorni »profesionalni« delavci, ki vodijo in odgovarjajo za delo posamezne interesne skupnosti so preveč oddaljeni od resničnega življenja in dela v delovni organizaciji, so preveč zaprti v svoje probleme in se vse premalo trudijo za zблиževanje in boljše razumevanje,

Naš razgovor

**MILE
MILIVOJEVIČ**

tudi, da nas čaka še veliko dela, da bomo le organizirani uspešno reševali naše probleme. Vse naše samoupravne in politične sile moramo usmeriti k večji produktivnosti, rentabilnosti, k boljši organizaciji dela, k boljšim medčloveškim odnosom, k pravičnemu nagrajevanju dela itd.

In kdo naj postori vse to? Mi, Savčani sami, za nas. Da bi dosegli še boljše rezultate, se moramo angažirati resnično vsi, vsak posameznik, vsaka služba, vsi samoupravni organi in vse naše družbenopolitične organizacije.

Te misli, ki sem jih nanizal v uvodu, so tudi misli mojega sogovornika Mileta Milivojeviča, predsednika sindikalne organizacije Save, s katerim sem se pogovarjal o delu sindikata v preteklem obdobju in o nalogah, ki sindikat čakajo v letošnjem letu.

— **Sindikalni občni zbori bodo potekali v tem in naslednjem mesecu. Kakšna je vaša ocena sindikalnega dela v preteklosti in kakšna je aktivnost sindikata pred občnimi zbori?**

Pogledati moram precej nazaj in sindikalno delo oceniti od naše zadnje konference, ki je bila v letu 1975. Na tej konferenci smo sprejeli sklepe, ki so bili izhodišče in vodilo pri našem delu v tem mandatnem obdobju. Ti sklepi predstavljajo tudi uresničitev vseh zahtev kongresov Zveze komunistov in Zveze socialistične

tako, kot bi moralo. Tako kot sindikat tudi mladina ni storila vsega za boljše delo v organizaciji mladih in v sindikatu.

— **Kako pa je sicer potekalo uresničevanje sklepov zadnje konference?**

Nadaljnji razvoj samoupravljanja je bilo eno od osnovnih torišč dela, brez dvoma je bilo to področje tudi najbolj pomembno. V okviru naloge smo opredelili delo na zborih delavcev v samoupravnih organih in tozdi, samoupravljanje na ravni skupnosti tozda in delovne organizacije ter naloge sindikata v delegatskem sistemu. Če ocenjujem to delo, potem moram ugotoviti, da smo na zborih delavcev dosegli vidno izboljšanje kvalitete samoupravljanja, odločanja in ne na koncu kvaliteto razlage, pri tem pa ne smemo pozabiti, da so k temu prispevale viden delež tudi na novo organizirane sindikalne skupine.

Z vsem pa le ne moremo biti zadovoljni. Kvaliteta informacij in odločanja je res napredovala, vendar pa je živahnost na množičnih zborihi upadla. Mislim predvsem na aktivnost posameznikov; ni več pripomb in predlogov ali pa jih je znatno manj. Na to bomo morali misliti tudi v bodoče, zagotoviti moramo še bolj aktivno sodelovanje članov na zborih delavcev. Stopnja samoupravljanja, samoupravne organiziranosti in kvaliteta odločanja na ravni tozda ni bila zadovoljiva, ker se je v večini zadev

ni organi bodo drugače in aktivneje delali.

Samoupravljanje na ravni delovne organizacije je bistveno izgubilo svoj pomen v primerjavi s samoupravljanjem v tozdi. O bistveni kvalitetni spremembi pa ne bi mogel govoriti. Vendar bomo tudi v bodoče morali zagotoviti, da bo delavski svet na ravni delovne organizacije usklajevalec nalog in ciljev.

Omenil sem tudi delegatski sistem. Lahko povem naslednje. Ločimo nekaj oblik delegatskega sistema: interni delegatski sistem v okviru naše samouprave, splošni delegatski sistem v okviru občinske skupščine, republiške skupščine in v samoupravni interesni skupnosti.

Največje dosežke v delegatskem sistemu smo dosegli pri delu delegatov v občinski skupščini. Naša delegacija je delala zelo kvalitetno, kljub nekaterim težavam, vendar ocenjujem, da je delala dobro. Sprejeto je bilo veliko naših stališč in amandmajev. Tako zastavljen delegatski sistem je zaslužil vse zaupanje; lahko bi ga le nekoliko izpopolnili. V tem sistemu moramo vztrajati, saj je pokazal boljše rešitve kot prejšnji, poslanski. Za dosego še večjih in boljših rezultatov bo potrebno še veliko dela, da se doseže vsaj približno enaka stopnja samoupravne organiziranosti v vseh organizacijah združenega dela v občini, v regiji. V delu naše de-

seveda tudi reševanje problemov, ki naj bi postali skupni, enotni za vse nas. Lep in svež primer je zadnji širši politični aktiv delovne organizacije, kako in na kakšen način so delavci regionalne zdravstvene skupnosti tolmačili predlog sporazuma o zdravstvu. Sindikat naše delovne organizacije se je dokaj aktivno vključeval in pomagal delegacijam pri svojem delu, stališčih in odločitvah. Naj omenim aktivnost in polno angažiranost pri kreiranju stanovanske politike v naši občini, pri sprejemanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. S takšno organiziranostjo in delovanjem sindikata ter oddelka za razvoj samoupravljanja so dane možnosti za še boljše in uspešnejše delo delegatov in delegacij.

— **Področje gospodarjenja v delovni organizaciji je bilo tudi med sklepi konference?**

Ena od osnovnih nalog, opredeljena tudi v programih dela v osnovnih organizacijah sindikata, je bilo prav gospodarjenje, vprašanje produktivnosti dela, tehnološka, delovna disciplina, izkoriščanje delovnega časa itd. Po moji oceni smo na področju odnosov do gospodarjenja in do vseh omenjenih faktorjev dosegli napredek, vendar s tem še nismo rešili vseh problemov.

Sindikat se je angažiral tudi pri integracijskih procesih. Naša aktivnost pa se je odra-

žala pri uresničevanju ciljev, ki smo si jih zastavili pri integraciji z drugimi delovnimi organizacijami. Veliko truda je bilo vložnega, da smo vsa zapisana stališča tudi uresnili. Vse res še ni bilo storjeno, vendar pa smo v zadnjem letu naredili veliko. To nam zagotavlja boljšo povezanost in prepletenost med posameznimi delovnimi organizacijami.

— Kakšna je bila aktivnost sindikata pri ugotavljanju dohodka, razporeditvi in delitvi sredstev za OD?

se še uspeli dogovoriti, kako nagraditi in uskladiti enako delo in različne delovne pogoje v različnih delovnih organizacijah.

— Samoupravljanje in delavska kontrola?

Dostikrat smo si postavljali vprašanje, ali je pri nas res vse tako v redu organizirano, da samoupravna delavska kontrola skoraj ni potrebna. Druga možnost pa je, da so odbori sindikalne delavske kontrole neaktivni in da so sindikat in druge družbenopolitične orga-

Pri izboljšanju pogojev dela in delovnih mest je prišlo do bistvenih premikov in vlaganj sredstev v to področje. Povsod še niso rešeni osnovni pogoji (v stari mešalnici), vendar se bo to vprašanje moralo rešiti še v tem srednjeročnem planu razvoja.

Imamo novo zobno ambulanto, ki zagotavlja zdravljenje v dveh izmenah.

— Kaj pa oddih in rekreacija?

Glede izrabljanja oddiha se ne moremo pohvaliti. Kupljeno je nekaj prikolic, kar pa je še zdaleč premalo za tak kolektiv, posebej če upoštevamo kolektivni dopust. Pohvaliti pa se moram z organizacijo športnih tednov. Dosegli smo zavidljivo množičnost, v bodoče pa pričakujemo še večjo. V ta namen smo pridobili nekaj novih objektov pri mladinskem domu.

— Kultura in izobraževanje?

Za dvig kulturne ravni nas vseh je bilo premalo storjenega. Imamo kvaliteten oktet, folklorno skupino, vendar je to le vrhunska kultura in veliko ne vpliva na kulturno preobrazbo posameznika v naši delovni organizaciji.

Tudi izobraževanju smo pri sindikatu namenili dovolj pozornosti, saj je bil vključen v razne oblike izobraževanja (seminarji, predavanja, politične šole, itd.) vsak tretji Savčan.

— Organiziranost in kadrovska politika?

Za boljšo organiziranost sindikata smo v letošnjem letu spremenili oz. dopolnili pravila, predvsem za zagotovitev večje delegatske prisotnosti v sindikatu. Kadrovanje delimo na dve področji, in sicer kadrovanje v samoupravne organe in kadrovanje na vodilna in vodstvena mesta.

Za vse samoupravne organe in čisto kadrovanje v okviru sindikata so izvršni odbori sindikalnih organizacij v osnovnih organizacijah sindikata in kadrovska komisija pri sindikatu po dogovorjenih kriterijih in zahtevah za posamezne organe pravočasno in ustrezno pripravile kandidate. Za vodilne in vodstvene delavce pa je kadrovska komisija sindikata skupaj s kadrovskimi komisijami ZK ocenila primernost posameznika glede na njegove moralno-politične kvalitete.

— Kaj pa sodelovanje z drugimi sindikalnimi organizacijami?

To področje dela je bilo usmerjeno predvsem v sodelovanje s priključenimi delovnimi organizacijami in aktivno sodelovanje z delovnimi organizacijami, s katerimi že dalj časa uspešno sodelujemo (Borovo, Vizkoza Loznica...).

— Kako potekajo priprave na konferenco in katerim nalogam bo dal sindi-

kat v letošnjem letu največji poudarek?

Prav v teh dneh se sestajajo sindikalne skupine, na katerih volimo izvršne odbore, sindikalne poverjenike in delegate za občne zборе osnovnih organizacij sindikata. Glede na reorganizacijo delovne organizacije smo se tudi v sindikatu morali prilagoditi in ustanoviti nekatere nove osnovne organizacije sindikata.

V naslednjem mesecu bodo končani občni zbori v osnovnih organizacijah, v nekaterih sektorjih pa ustanovni občni zbori.

Poleg običajnega dnevnega reda na občnih zbore bo več poudarka o

— uresničevanju zakona o združenem delu

— povečanju produktivnosti

— gospodarjenje z materialom in sredstvi

— delovni pogoji

— delitev dohodka in osebnih dohodkov.

Vse osnovne organizacije sindikata bodo sprejele osnovni enotni program dela za prihodnje leto, dopolnjen s specifičnostmi in aktualnimi nalogami v okviru tozda oz. sektorja.

Po končanih občnih zboreh bo sindikalna konferenca, in sicer v soboto, 4. marca. Na konferenci bomo ocenili aktivnost v preteklem mandatu in sprejeli program dela za prihodnji mandat.

— Katera bo nosilna misel, tema na konferenci?

Največ poudarka, oz. kot pravimo »rdeča nit« bo na

— vlogi in prispevku osnovne organizacije sindikata v spreminjanju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov tako v delovni organizaciji kot v občini oz. širši regiji.

— organiziranost in samoupravna organiziranost v luči zagotavljanja večje racionalnosti in učinkovitosti poslovanja ter boljše kvalitete samoupravnih odločitev,

— odgovornost, solidarnost, dohodkovna povezanost in soodvisnost med tozdi v delovni organizaciji, Sava-Commerca oz. med delovno organizacijo v sozdu Sava,

— delegat, delegatski odnosi na vseh nivojih in vseh sredinah,

— izboljšanje družbenega in osebnega standarda,

— izobraževanje, kultura, šport, rekreacija...

Nedvomno čakajo sindikat velike in odgovorne naloge v prihodnjem obdobju, saj so v sindikat vključeni v glavnem vsi zaposleni v delovni organizaciji. Če smo uspeli doseči, da je vsak član kolektiva s ponosom »Savčan« povsod in na vsakem mestu, potem se ne bojim še večjih in težjih nalog, tudi tokrat jih bomo uspešno rešili.

L.M.

Sindikata je aktivno sodeloval pri izpopolnjevanju sistema delitve v delovni organizaciji, usklajevanju in sprejemanju dogovorov med panogami in pri regijskih dogovorih, zagotavljanju najnižjih osebnih dohodkov in predvsem je pomemben dogovorjen najnižji osebni dohodek (110% norma, 7% kvaliteta), kjer se ne podpira nedelavnost. Samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov daje veliko možnosti, da se nagraduje dejansko po delu, vendar moramo biti vsi za to, s prisilo ali s še tako dobrim sporazumom, če ga ne sprejmemo za svojega in če nismo zadosti samokritični do sebe in svojega dela (velikokrat gledamo samo soseda, kako dela in ne sebe), ne bo sporazum niti pravilnik dosegli svojega namena. Aktivno smo sodelovali pri sprejemanju sindikalne liste in jo v celoti uresnili v naših internih samoupravnih aktih. Pri dajanju pripomb in predlogov za sindikalno listo nismo nikoli uspeli ali pa so bile pripombe upoštevane šele z enoletno zamudo. Nikoli ne morem razumeti, zakaj so bile takšne razlike med republikami in zakaj se je naše republiško vodstvo sindikata tako odločalo (regresiranje toplega obroka v Sloveniji v primerjavi z republikami, kjer je hrana veliko cenejša itd.). Poseben problem predstavlja dogovarjanje in usklajevanje osebnih dohodkov v občini. Nismo

nizacije premalo naredile na tem področju. Ob analizi smo ugotovili, da je pri nas samoupravljanje resnično doseglo precejšnjo stopnjo razvoja, če jo primerjamo z drugimi delovnimi organizacijami (tekoče spremljanje izvrševanja sklepov, spremljanje dela strokovnih in vodilnih delavcev...). Sistem samoupravljanja pri nas praktično opravi velik del dela samoupravna delavska kontrola, tako da postavljamo vprašanje, kaj naj bi delela samoupravna delavska kontrola. Zanj je dela dejansko malo. Iz tega ne bomo sklenili, da samoupravna delavska kontrola ni potrebna, ne, le drugače bi jo morali opredeliti.

— Kaj pa družbena prehrana in stanovanjska problematika?

Res je, da nismo zagotovili celodnevne prehrane delavcev. Zaenkrat še ni realiziran objekt družbene prehrane, vendar prav sedaj delamo na tem, da že v letošnjem letu začnemo z izgradnjo objekta. Nekaj stvari pa je le urejenih, in sicer problem zajtrka in bolnikov, ki potrebujejo dietno hrano.

Stanovanjsko problematiko smo razreševali v okviru danih možnosti, ne moremo pa biti zadovoljni z reševanjem težav ob samskih stanovanjih. Ustanovljena je bila tudi stanovanjska zadruga.

— Zdravstveno-tehnično varstvo?

SAMOUUPRAVNI SPORAZUM IN PROBLEMI ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

V mesecu decembru smo dobili vsi, izvajalci in uporabniki, v roke nov samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, s katerim naj bi se uredile težave zdravstvenega varstva v obdobju od 1976. — 1980. leta.

Ko smo prebrali to gradivo, smo lahko ugotovili, da le-to prinaša nekaj novosti, ki pa nam niso bile najbolj všeč.

Na eni strani predlog prinaša nekaj več pravic zavarovanecem (90 odstotkov nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni, ukinitve 20-odstotnega prispevka za bivanje v bolnici, šestmesečno usklajevanje nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni, strokovno nego na bolnikovem domu in drugo), na drugi strani pa nekatere neprijetne novosti, t. j. razširjena in zvišana lastna udeležba ter znižano nadomestilo osebnega dohodka za nego družinskega člana.

Zdravstvena skupnost želi, da bi obe novosti rešili nako-pičene probleme v zdravstveni službi. Na žalost vemo, tako izvajalci kot tudi uporabniki, da temu ni tako. S takim sporazumom bomo olajšali le finančne težave, ki so nastopile zaradi čedalje manjših sredstev za zdravstveno varstvo občanov, vsi problemi tega področja pa bodo ostali.

Ce želimo rešiti probleme zdravstvenega varstva občanov, potem moramo to urediti tako, da spremenimo odnos do zavarovanca, oz. do bolnika in začnemo boleznim preprečevati in ne samo »gasiti požar« oz. zdraviti, kot to delamo sedaj. Sredstva za zdravstveno varstvo se sedaj **programirajo po številu bolnih in ne po številu zdravih občanov**. Zaradi tega je tudi prišlo do različnih deformacij v zdravstveni službi in teh se izvajalci zelo dobro zavedamo, vendar pa je potrebno za njihovo rešitev sodelovanje celotne družbe in ne samo izvajalcev zdravstvenega varstva. Za prehod od **pasivnega**, sedanjega načina zdravstvenega varstva na aktivno obliko — preprečevanje bolezni — je potrebno daljše obdobje, celo petih in več. V tem času pa bomo morali imeti sedanji način organizacije z vsemi slabimi in dobrimi stranmi.

Vrnimo se k neprijetnemu delu novega sporazuma. Uporabniki ste dvignili »vik in krik«, vendar moram reči — le delno upravičeno. Ko smo obravnavali pripombe uporabnikov na koordinacijskem od-

boru regionalne zdravstvene skupnosti, smo opravili popravke lastne udeležbe glede na stari samoupravni dogovor o pravicah iz zdravstvenega varstva iz leta 1975, ki je bil sprejet in podpisan ter omogoča valorizacijo participacije. Višina valorizacije, t. j. 35 odstotkov pa je podana v materialih republiškega zavoda za plan, s katerim se izračunavajo finančna sredstva za vse družbene službe za leto 1978. Upoštevali smo tudi, da matere za nego otroka ne moremo prikrajšati za prve tri dni bolniškega dopusta, iz zobnih participacij pa smo črtali rentgensko slikanje zob in zdravljenje zob.

Tako spremenjen seznam participacije predstavlja precej manjši izdelek za posameznika in v nobenem primeru ne bo prišlo do hudih finančnih obremenitev bolnikov, kot je najprej izgledalo.

Dovolite mi, »dragi uporabniki — Savčani — in ostali«, da spregovorim o enem od problemov financiranja zdravstvenega varstva, o katerem nihče ne govori. To je problem nadomestil osebnega dohodka v času bolezni.

Nihče od vas verjetno ne ve, da v 9,8 odstotka, kolikor bo približno znašal v letu 1978 prispevek iz osebnega dohodka za zdravstveno varstvo, znašajo nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni okoli 20 odstotkov od skupne količine denarja, da približno 40 odstotkov dobijo zdravstvene delovne organizacije za osebne dohodke in druge stroške, ostalih 40 odstotkov pa gre za zdravljenje in ostale stroške zdravstvenega varstva. S tem pa nastaja problem: čim višji so vaši osebni dohodki, tem višja so nadomestila za osebne dohodke v naslednjem letu. S tem pa se seveda zmanjšujejo sredstva za ostalo dejavnost zdravstvenega varstva, ker se stopnja prispevkov ne viša z zviševanjem osebnega dohodka delavcev, ampak je določena z resolucijo o srednjeročnem planu 1976—80. Ne mislim načenjati razprave o višini vašega osebnega dohodka, pač pa samo opozoriti na eno izmed mnogih neskladij v financiranju zdravstvenega varstva.

Da bi izvajalci in uporabniki našli skupen jezik pri reševanju problemov zdravstvenega varstva, bi morali pričeti izvajati zakon o združenem delu, ki nam nalaga, da se moramo

dogovarjati o potrebah uporabnikov in zmogljivosti izvajalcev pri izvajanju zdravstvenega varstva občanov in o finančnih sredstvih, t. j. moramo pričeti s svobodno menjavo dela med izvajalci in uporabniki. Do sedaj je ta »svobodna menjava dela« ostala samo na papirju. Res je, del krivde nosijo izvajalci, to je zdravstveni delavci, drugi del pa strokovne službe zdravstvene skupnosti, ki se nikakor ne morejo izviti iz spon stare miselnosti »socialnega zavarovanja«. Za tako stanje nosite del odgovornosti tudi uporabniki. Če smo že podpisali sporazume o enotnih in dopolnilnih pro-

gramih zdravstvenega varstva, potem je potrebno, da se v skupščinah tudi o tem dogovarjamo, tako, da bo vsakomur jasno, koliko sredstev porabimo za enotni program — ki je enak za celo republiko — zanj velja tudi republiška solidarnost, koliko sredstev gre za dopolnilni program zdravstvenega varstva in na koncu moramo zvedeti, koliko sredstev nam zmanjkuje za tak obseg zdravstvenega varstva, ki ga imamo danes. Ko nam bo vsem to jasno in bomo v skupščini dobili tudi take materiale, potem se verjetno ne bo težko odločiti o **participaciji in njeni višini**.

V naši obratni ambulantni smo v ta namen sprejeli kot prvi ukrep spremembo urnika dela v obratni ambulantni Sava.

Zdravstvene storitve, zdravila in pripomočki	Udeležba	
	stara	nova
1. Prvi pregled pri zdravniku	—	20,00
2. Prvi obisk zdravnika na domu	40,00	60,00
3. Strokovna nega na boln. domu	—	10,00 na dan
4. Prvi pregled pri specialistu	20,00	40,00
5. Prvi pregled pri rentgenologu	—	40,00
6. Nemedicinski del oskrbe v bolnicah in drugih zdr. ustanovah do 15 dni	—	30,00 na dan
7. Za celokupne medic. storitve med zdravljenjem v naravnih zdraviliščih	—	150,00
8. Prvi prevoz z reševalnim avtomobilom	30,00	60,00
9. Recept v lekarni	10,00	15,00
10. Kontracepcijska sredstva (tablete)	—	15,00
(druga)	—	100,00

Zobozdravstvene storitve:

1. Prvi, ponovni in konziliarni pregled pri zobozdravniku	—	10,00
2. Rentgenski posnetek zob	—	0
3. Zalivka (plomba)	—	20,00
4. Zdravljenje zoba	—	0
5. Čiščenje kamna, puljenje zoba	—	20,00
6. Kovinska prevleka	110,00	130,00
7. Ostale prevleke	130,00	180,00
8. Krona	160,00	220,00
9. Delna proteza (parcialna)	290,00	400,00
10. Kovinska proteza	450,00	550,00

Prav bi bilo, da bi že v letu 1978 pričeli s to prakso. Delegacije uporabnikov bi morale odločneje zahtevati prehod na tak način dela.

Ostale pripombe, ki so bile izražene v javnih razpravah in govore o nepravilnostih v zdravstveni službi, bodo občinske zdravstvene skupščine poslale zdravstvenim delovnim organizacijam, ki morajo te nepravilnosti odpraviti in skupščini o tem poročati. Del teh nepravilnosti, ki zadevajo posamezne zdravstvene delovne organizacije, bo deloma pomagal reševati zakon o združenem delu ter njegovo določilo o nagrajevanju po delu.

V zdravstvenem domu v Kranju smo tak pravilnik sprejeli, ob tem pa tudi nekatere druge ukrepe, ki so organizacijske narave in ki naj bi

pripeljali do boljšega delovanja zdravstvene službe ter zmanjšanja naših težav.

KRATKA VEST

NI »OBUTVE« ZA TEŽKO MEHANIZACIJO

V kombinatih in drugih poljedelskih organizacijah stoji nešteto težkih strojev, predvsem težkih traktorjev (tudi do 300 KS) zaradi pomanjkanja gum. Domača industrija takih gum ne izdeluje, zato preostane le uvoz. Ker pa so devizna sredstva odobrena le za uvoz rezervnih delov in reprodukcijskega materiala za poljedelsko mehanizacijo, je Zvezni komite za poljedelstvo dal Narodni banki in drugim pristojnim organom zahtevo tudi za uvoz gum.

EKOS — Guma i kaučuk, Beograd, 22. julij 1977

POSLOVNI REZULTATI IN REORGANIZACIJA V POS

Iz uredništva so mi rekli: »Daj napiši, kaj je pri vas spomnijo. Moram najti čas in napisati; novega je v operativnih dejavnostih vedno dovolj, če pa upoštevamo še obdobje ob prelomu leta, je novic sigurno več kot med letom.

Glavni stvari, o katerih bi bilo treba nekaj napisati iz dejavnosti Prodajne organizacije Save sta predvsem dve:

- poslovni rezultati za preteklo leto in
- reorganizacija.

O prvi stvari naj napišem le toliko, da smo po rezultatih enajstmesečnega obračuna v letu 1977 lahko več kot zadovoljni; poslovni učinki so ob upoštevanju solidarnostnega pokrivanja nekaterih proizvodnih tozdov še vedno na nivoju planiranih, sicer pa to pomeni, da smo v Prodajni organizaciji Sava v letu 1977 delali precej bolje, kot je bilo načrtovano, če to ocenjujemo s stališča poslovne učinkovitosti. Vemo, da je to kriterij, ki največ pove, od njega je predvsem odvisen naš razvoj. Ker pa je v izdelavi zaključni račun za leto 1977, ne bi želeli biti preroki, zato bomo o tem napisali kaj več v eni naslednjih števk.

O drugi stvari, ki je kot vemo iz dnevnega časopisja in vsakdanjega dela vezana v dobrisni meri na uresničevanje zakona o združenem delu ne bi bilo treba reči drugega, kot da je tudi to zelo novo v našem poslovanju. Vendar sem mnenja, da se naša praksa in vsebina dnevnih člankov razlikujeta v nečem, po mojem mnenju bistvenem. Po časopisih je poplava pogojnikov, če lahko navedem samo: moramo, treba bi bilo, naj bi se lotili tako in tako itd., savski časopis, ki mora biti odraz »našega vsakdanjika«, pa bo imel napisano, da pri nas uresničujemo določila zakona o združenem delu in s tem v zvezi sprejetih internih dogovorov takole:

Menim, da je prav, da se najprej skupaj spomnimo nedavnega obdobja tekoimeno-vane »prednovoletne mrzlice«. Gore papirjev, popisane z drobnimi črkami v slovenščini in srbohrvaščini z vsebino samoupravnih sporazumov, o... saj vemo, kajne? Ob tem oz. takoj po tem, ko so bili predlogi samoupravnih sporazumov sprejeti na prvem referendumu, sprejeta dogovorjena »makro« in »mezo« organizacijska shema, torej dokončno potrjeni dogovori o grobi delitvi strokovnega dela v Savi po novem letu, ki so trajali skoraj leto in pol, smo se lotili dogovorov o tekoimeno-vani »mikro organizaciji«, ki se sliši tudi precej učeno,

pomeni pa dogovor o tem, kaj bo vsakdo med nami v bodoče delal, kako bo povezan s sodelavci itd. Za izdelavo organizacijskih predpisov še ni bilo časa, morda je tako tudi prav. Pa o tem pozneje. Dogovorjeni smo, da moramo izdelati novo analitsko oceno delovnih nalog do konca leta 1978. Te naloge pa trenutno poznamo samo približno. Kako to?

Namesto predpisov o delu, formalno predloženih in sprejetih, za izdelavo katerih je ne le zmanjkalo časa, ampak jih je glede na mnoga še odprta in nejasna vprašanja v trenutni situaciji tudi nesmiselno delati, smo se odločili za pismena navodila za delo, ki je bilo vsaj v konceptu razčiščeno. Menili smo, da bodo izkušnje ob izpolnjevanju omenjenih navodil (ki jih pa, mimogrede rečeno, ni bilo malo, tako internih navodil v sami Prodajni organizaciji Save kot tudi navodil raznih strokovnih služb v zvezi z našim delom), dobrodošle nekaj kasneje za izdelavo takšnih delovnih predpisov, ki bodo služili lahko vsaj relativno daljši čas.

Praksa pa je dala svoje. Poglejmo: najprej je jasno, da nihče, ki pripravlja nekaj novega, ne more vedno »zadeti v črno«. Tudi mi nismo, če gledamo navodila nekaterih služb in tudi naša. Vendar je tu še najmanj pomanjkljivosti. Opažamo, da leži bistvo problema nekje drugje. Naše poslovne enote so namreč raztresene od 200 m do 1000 m in več km od »centrale«, če lahko uporabim ta izraz. Delavce poslovnih enot bi bilo najlažje poučiti o vseh novotarijah tako, da bi jih poklicali v Kranj ter jim na sestanku, ob njihovi maksimalni pozornosti obrazložili, kaj naj delajo. To stane, če pokličemo iz vsake poslovne enote po enega, nekaj milijonov starih din. Zato želimo takšne sestanke oz. krajše seminarje organizirati resnično po vseh načelih smotrnosti in racionalnosti.

V zadnjem primeru smo na sestankih povabili le vodje prodajnih področij, ki so zadolženi tudi za usklajevanje dela na terenu, se z njimi pogovorili o načinu poslovanja ter o navodilih, kasneje pa na tak način nastala delovna navo-

dila napisali in poslali vsem poslovnim enotam. Tu pa nastopi tekoimeno-van »individualni faktor«. Delavec dobi navodila, eden jih prebere bolj, drugi manj pazljivo in posledice so jasne, različno število napak pri bodočem delu.

Jasno je, da je naša funkcija tudi spremljanje in kontrola izvajanja omenjenih navodil in tako vam lahko navedem številne težave, ki jih sodelavci v vodstvu POS dnevno rešujejo, opozarjajo na pravilnost poslovanja v bodoče na vse mogoče načine itd. Vendar je prostor v časopisu omejen, zato naj si tisti, ki ga to neposredno zanima, ob priložnosti pride delo sam pogledat. Delovni čas tu ni ovira, saj redkokateri dan po 14. uri

UVEDBA GIBLJIVEGA DELOVNEGA ČASA

Z montažo ur za giblivi delovni čas ter na podlagi informacij, ki so že bile objavljene v tovarniškem glasilu, se delavci Save sprašujejo, v kateri fazi je uvedba gibljivega delovnega časa.

Ure za registriranje gibljivega delovnega časa in pripadajoče omarice za kartice bodo montirane v januarju. Do začetka februarja bo strokovnjak iz delovne organizacije INSA, ki nam je dobavila ure, te preizkusil in uravnaval, s čimer bodo zagotovljeni tehnični pogoji za uvedbo. Ker je evidentiranje prisotnosti na delu obvezno za vse delavce Save, bomo v Informatorju objavili povzetek organizacijskega predpisa o gibljivem delovnem času. V Informatorju bodo napisana navodila za delo s kontrolnimi urami, možnost za koriščenje gibljive-

ni v naših prostorih nikogar razen čistilke (op.: pa ne za plačane nadure).

Da se članek ne bi preveč razvlekel, naj končam. Izkušnje o našem delu v prelomnih dneh uvajanja nove oblike organiziranosti sem napisal predvsem iz dveh razlogov:

- za »ljubitelje« pogojnikov je to konkreten prikaz operativne prakse, ki ne more živeti od želja, ampak samo od rezultatov dela,

- za vse nas, ki preživljamo morda eno najkompleksnejših in najzahtevnejših sprememb v našem delu, pa kot primer, kako smo se lotili dela, ki je bilo pred nami.

Vem, da s tem prikazom nisem odkrival smodnika, saj tega tudi nisem nameraval. Če pa kdo tega, kar se dogaja, ni vedel, bo pa morda prav, da članek prebere. A. Košič

ga delovnega časa in njegovo registriranje.

Giblivi delovni čas bo uveden takoj v tistih organizacijskih enotah, kjer to ne bo zahtevalo organizacijskih sprememb. Postopno pa bomo izvedli organizacijske spremembe, tako da bo giblivi delovni čas zajemal vse več delavcev. Pri tem je seveda potrebno upoštevati, da je ob možnostih in stroških organizacijskih sprememb primaren proizvodni proces, čemur je podrejena možnost uporabe gibljivega delovnega časa. Na sestanku z vodji organizacijskih enot bomo določili okvire za določitev delovnih mest, kjer bo uveden giblivi delovni čas. Seznam delovnih mest bodo izdelali vodje organizacijskih enot.

Zaradi spremenjenega registriranja delovnega časa bomo organizirali sestanke z administratorkami in knjigovodji OD enot, na katerem jim bomo pojasnili spremembe in se pogovorili o načinu dela. Pred dokončno uvedbo gibljivega delovnega časa bomo izvedli poskusni tek. Pri poskusnem teku bodo ob kontrolnih urah demonstratorji delavcem neposredno razložili in pokazali postopek žigosanja kartic in uporabe ur. Poskusni tek ima poleg demonstriranja uporabe ur še ta namen, da se ugotovijo morebitne pomanjkljivosti, ki jih bomo lahko pravočasno odpravili.

Kot vidite je potrebno za uvedbo gibljivega delovnega časa precej dela. Zaradi tega smo se domenili, da bo giblivi delovni čas začel veljati 1. marca 1978.

prekrški, ki bodo obravnavani kot kršitev delovne dolžnosti. Na steni ob vsaki registrirni uri bo kratko in jasno navodilo za delo z urami.

VOLILNA KONFERENCA ZK SKUPNOSTI TOZDOV RUMA

V novembru in decembru je vidno izstopala aktivnost članov ZK. Po osnovnih organizacijah ZK so potekali predvolilni sestanki, na koncu pa je bila organizirana še volilna konferenca na ravni skupnosti tozdov. Volilna konferenca je bila v prostorih Delavske univerze v Rumi. Na njej so bili prisotni delagati iz Save, Vulkana, kot tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz Rume. Na volilnih konferencah po osnovnih organizacijah so izvolili nove člane sekretariata ZK Ruma. Na teh sestanih so obravnavali tudi poročila o delu v preteklem obdobju in spregovorili o akcijah, ki jih bo treba opraviti pred XI. kongresom ZKJ. Na volilni konferenci ZK skupnosti tozdov pa je bilo podano poročilo o delu in aktivnosti članov ZK. Poročilo je kritično ocenilo delo osnovnih organizacij Regenerat, Ebonit in delovne skupnosti Skupnih služb.

Od X. kongresa ZKJ, VII. kongresa ZK Srbije, XI. konference ZK Vojvodine so doseženi pomembni rezultati pri razvoju samoupravljanja in pri nadaljnji izgradnji samoupravnega političnega sistema pri okrepitvi materialne osnove, pri razvoju družbenoekonomskih odnosov, pri krepitvi bratstva in enotnosti ter pri krepitvi enakopravnosti narodov in narodnosti in pri uresničevanju koncepta splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Osrednji cilj idejnopolitične borbe ZK je prav gotovo krepitev vloge in položaja delavskega razreda. Delavci v sistemu združenega dela morajo odločilno vplivati na vse družbene odnose, od pregleda reprodukcije sredstev, pogojev dela, do razpolaganja z dohodkom.

Splošna ocena dela oz. aktivnosti posameznih osnovnih organizacij ZK v tozdu pa so se nanašale na naslednja vprašanja:

- na idejnopolitično in kadrovske organiziranost ZK,
- na uresničevanju ustave in zakona o združenem delu,
- na združevanju dela in sredstev, povezovanju in integraciji,
- na krepitvi materialne osnove dela in naporih za doseganje boljših rezultatov poslovanja sozda in skupnosti tozdov naše delovne organizacije,

— na pripravljanje, obdelavo, sprejemanje in uresničevanje programa srednjeročnega razvoja naše delovne organizacije,

— na razvijanje in delovanje delegatskega sistema,

— na krepitvi sistema splošnega ljudskega odpora, varnosti in družbeni samozaščiti.

Če sedaj pogledamo posamezna poglavja, lahko najprej ugotovimo, da smo na področju idejnopolitične in kadrovske organiziranosti ZK dosegli viden napredek.

Naše osnovne organizacije ZK so se organizacijsko in akcijsko okrepile, se usposobile in postale gibalo vseh akcij v naši delovni organizaciji. Pri tem nam je bila v veliko pomoč organizacija večerne politične šole ter šola za samoupravljalce iz neposredne proizvodnje. Tudi naša mladina se je aktivno vključevala v mladinske politične šole. Tako lahko danes z veseljem ugotovimo, da je aktivnost članov ZK v samoupravnih organih dobra, žal pa ugotavljamo, da to ne velja za člane ZK v mladinski organizaciji.

Dosedanja aktivnost pri uresničevanju zakona o združenem delu ni bila organizirana dovolj na široko. O tem govorijo tudi rezultati, saj borba za nove odnose še ni v popolnosti dobljena in se prav sedaj, v vsej predkongresni aktivnosti, nahajamo v obdobju, ko moramo vse svoje moči usmeriti k kar najbolj doslednemu uresničevanju zakona.

V preteklem obdobju je bilo izvedenih nekoliko akcij s ciljem izboljšanja produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja delovne organizacije. Da smo pri tem uspeli, govorijo tudi devetmesečni obračun za leto 1977, ko so rezultati dosti boljši od rezultatov v istem obdobju leta 1976.

Ob tem ne smemo pozabiti, da so stroji in naprave zastareli in v zelo slabem stanju ter da je že v sanacijskem programu podčrtano, da moramo nujno investirati za rekonstrukcijo in razširjanje obstoječih zmogljivosti.

Med razpravo je v poročilu kritično obravnavano tudi delovanje delegatskega sistema, ki ni v celoti uresničil pričakovanega. Opozorjeno je bilo, da delegati v mnogih primerih nastopajo s svojimi stališči in ne s stališči sredin, ki so jih izvolile. Po obravnavnem poročilu in razpravi posameznih članov ZK, ki so opozorili na pomembne dosežke pri uresničevanju zakona o združenem delu, pri uresničevanju sanacijskega programa in srednjeročnega programa razvoja kot tudi pri drugih pomembnih nalogah razvoja in čimboljšega poslovanja naše delovne organizacije.

Na koncu konference so izvolili novega sekretarja in

njegovega namestnika ter člane sekretariata konference ZK skupnosti tozdov.

Za sekretarja so izvolili tov.

Boška Skundrića, za njegovega namestnika pa tov. Đorđa Manojlovića.

Radoslav Mijatović

PRIZNANJE ZA USPEŠNO VAJO

POKRAJINSKI ODBOR
IN POKRAJINSKI ŠTAB
ZA TERITORIALNO OBRAMBO GORENJSKE

izrekata

priznanje

SAVA ~ TOZD Puškarna Kranj

Za izredne uspehe dosežene pri izvrševanju nalog v organizaciji in izvajanju vojaško vodstvene štabne vaje

LUBNIK 77

ter za viden prispevek pri krepitvi pripravljenosti splošne ljudske obrambe.

Kranj, 22. 12. 1977

Delovna skupina naše delovne organizacije, ki so jo sestavljali naši sodelavci iz mizarske delavnice, puškarnice in orodjarne, ki se je udeležila vojaške vaje »Lubnik 77« je za svoje uspešno sodelovanje na vaji prejela priznanje pokrajinskega odbora in pokrajinskega štaba za teritorialno obrambo Gorenjske. Za njene izredne uspehe ji čestitamo tudi Savčani in ji želimo, da bi tudi v bodoče uspešno izvrševala naloge s področja splošnega ljudskega odpora in da bi tudi v bodoče vsi člani skupine sodelovali tako enotno in uspešno kot na tej vaji. Nekaj podrobnosti o poteku in izvedbi vaje pa nam je povedal njen udeleženec tov. Jenko Valentin.

Na zahtevo oddelka za ljudsko obrambo skupščine občine Kranj je bila v naši delovni organizaciji ustanovljena delovna skupina za vzdrževanje in popravilo lahkega vojaškega orožja. Za potrebe skupine smo pripravili ustrezno orodje, stroje in naprave v prenosnih zabojih. Skupino so sestavljali štirje delavci naše delovne organizacije.

Prvo preizkušnjo je skupina opravila na vaji »Lubnik 77«. Po v naprej določenem programu smo se namestili v neki vasi, kjer smo v zelo kratkem času preuredili garažo v delavnico za popravilo orožja. Med vajo, ki je trajala tri dni, smo popravljali lahko vojaško orožje. Dvakrat smo morali zaradi nevarnosti napada sovražnika delavnico premestiti v bližnji gozd. Premestitev nam je uspela, ker je bila skupina složna in delovna. Zavedala se je svoje vloge in jo vestno izpolnila. Zadnji dan vaje nas je obiskalo več vojaških in novinarskih delegacij. Ko so videli ureditev delavnice, so bili presenečeni nad notranjostjo delavnice. Še posebej so bili zadovoljni predstavniki vojaške delegacije. Pohvalili so požrtvovalnost delovne skupine, kakor tudi delež delovne organizacije, saj vrednost opreme delavnice znaša nekaj starih milijonov, ki jih je odštela naša delovna organizacija.

Lahko rečem, da je bilo sodelovanje delavnice na vaji »Lubnik 77« uspešno. Pojavile so se tudi pomanjkljivosti, to so v glavnem zveza s štabom vaje, dostava rezervnih delov, zveza med vajo z delovno organizacijo. Da bi v primeru potrebe lahko še bolje opravili svojo nalogo, je nujno, da so vsi člani skupine zato primerno usposobljeni. Ker se oborožitvena tehnika hitro razvija, bi bilo po mojem merilu potrebno člane skupine vsaj enkrat na leto ustrezno usposobiti, da bi se spoznali z vsemi novostmi. V danem trenutku, vsi želimo, da do njega ne bi prišlo, pa bi resnično lahko koristno opravili svojo nalogo za obrambo naše samoupravne socialistične domovine.

Vodja skupine
Jenko Valentin

PREDLOG ZDRUŽEVANJA DELA IN SREDSTEV ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE OBČINE RUMA ZA GRADNJO TOVARNE TRAKTORSKE PNEVMATIKE JE IZDELAN

Na razširjeni seji izvršnega sveta skupščine občine Ruma, ki je bila v mesecu novembru lanskega leta in na kateri so bili prisotni člani izvršnega sveta, nosilci družbenopolitičnih organizacij, sekretarji samoupravnih interesnih skupnosti, kot tudi direktorji združenega dela, so obravnavali predlog združevanja sredstev združenega dela skupščine občine Ruma za gradnjo tovarne traktorske pnevmatike. Omenjeni predlog je uvodoma obrazložil predsednik izvršnega sveta tov. Stevo Jurič. Med drugim je omenil, da je traktorska pnevmatika že predvidena in prioriteta z družbenim planom razvoja za obdobje 1976–1980 in da je zajeta tudi v sporazum o osnovah družbenega plana razvoja SAP Vojvodine. Investicija v ta projekt bo znašala 40 milijard starih dinarjev. Pri tej investiciji bodo sodelovali tudi tuji partnerji, in sicer z zneskom 11 milijard starih din brez obveznosti. Del sredstev bo prispevala tudi, poleg skupnega vlaganja, Sava Kranj, in sicer 6 milijard starih din.

Na sestanku pokrajinskega izvršnega sveta in izvršnega sveta SR Slovenije je ta predlog dobil popolno podporo, tako da je program že pred zaključno konstrukcijo. Naša banka, Utva Pančevo, Pik »Sirmijum«, Agrovodina, Naftagas, samoupravna interesna skupnost za elektrogospodarstvo SAP Vojvodine in drugi so se angažirali ter podvzeli vse potrebno, da se zagotovi 48 milijard starih din.

V nadaljevanju razprave so prisotni spregovorili o doseženi stopnji uresničevanja programa. Najvažnejše pa je, da je bilo z vseh strani slišati spodbudne ocene predvidene pridobitve za našo industrijo in da so prisotni pozitivno ocenili ta predlog združevanja dela in sredstev.

Na isti seji je bilo sprejetih tudi nekaj sklepov. Med njimi naj omenimo sklep, da bi na vseh predvodilnih in volilnih konferencah ZK predstavili celoten material in zamisel in da bi s tem dobili podporo organizacije ZK in njeno aktivnost v organih samoupravljanja ter na zborih delovnih ljudi, ko se bodo sprejemali predloženi materiali. Združenemu delu moramo posredovati načrt samoupravnega sporazuma in izvlečke iz elaborata tovarne traktorske pnevmatike.

Združevanje sredstev, ki je zajeto v samoupravnem sporazumu, kot tudi ekonomski elaborat, je treba poslati tudi v tiste delovne organizacije, ki niso prisostvovala na skupnem sestanku, da bi se tudi njihovi samoupravni organi samoupravno odločili za pristop k sporazumu in združili svoja sredstva.

Radoslav Mijatović

Marica Stamenković, sekretar ZK Vulkan

cembra 1977 komunisti v Vulkanu zbrali na volilni konferenci ZK Vulkana.

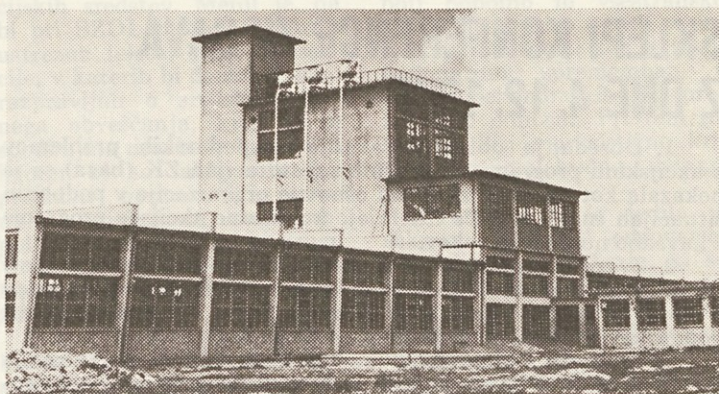
Poleg delegatov so se je udeležili tudi nekateri gostje, med njimi član občinskega komiteja ZKS Niš, Mirko Zdravković, predsednik lahke industrije in rudarstva pri sindikalnem svetu Niš, Hranišlav Dimitrijevič, prisotni pa so bili tudi predstavniki ZK Save in Rume.

Za novega sekretarja konference ZK so izvolili tov. Marico Stamenković, ki je član kolektiva že od 1961 leta, član ZK pa je postala leta 1960, je dolgoletni politični delavec v Vulkanu in absolvent druge generacije politične šole »Josip Broz Tito« v Kumrovcu.

Cestitamo!

V VULKANU IZVOLILI NOVEGA SEKRETARJA ZK

Po uspešno izvedenih sestankih v osnovnih organizacijah ZK so se 19. de-

Eden izmed obratov v Rumi

Graničarji so nas prijetno presenetili s pismenim priznanjem za dolgoletno sodelovanje.

MED GRANIČARJI

22. decembra preteklega leta smo obiskali čuvarje naše meje v karavli Ankova planina nad Jezerskim.

Obiskali smo jih, da bi jim čestitali k njihovem prazniku, da bi kaj več zvedeli o njihovem odgovornem delu ter da bi skupaj z njimi počastili dan JLA.

Poudariti je treba, da so nas vojaki, starešine in ostali gostje prsrčno sprejeli ter da smo se v njihovi sredini počutili kot stari znanci in prijatelji.

V imenu sindikalne organizacije smo jim izročili skromno darilo, graničarji pa so nas presenetili s pismenim priznanjem za dolgoletno sodelovanje.

V svečanem in veselem vzdušju ni manjkalo pogovor, pesmi in plesa.

Obisk smo zaključili z željo in obljubo, da se bomo še srečali v karavli ali pa v naši delovni organizaciji.

P. B.

Tudi zadnji obisk vojakov-graničarjev na Jezerskem je bil nadvse prijateljski

SKLEPI KONFERENCE ZK SAVA Z DNE 4. 12. 1977

1. Dosedanja oblika reševanja gospodarskih problemov z akcijskimi programi v osnovnih organizacijah ZK (baza) se je pokazala kot uspešna, zato naj osnovne organizacije v podobnih situacijah tudi v bodoče izdelujejo konkretne akcijske programe z navedbo nosilcev in rokov.

2. Zveza komunistov mora skrbeti za enotno in solidarnostno reševanje tehnoloških in ekonomskih problemov vseh tozdov v sestavi delovne organizacije in sozda Sava. Pri tem mora biti poudarjena osveščena medsebojna solidarnost.

3. V okviru načrtovanja razvoja naše delovne organizacije bo treba tudi na področju kadrovske politike pristopiti k dolgoročnejšemu planiranju, ki smo mu v preteklosti posvečali premalo pozornosti.

4. Člani ZK naše delovne organizacije so še vedno premalo vključeni v delo kadrovske službe, zato je treba v prihodnjem obdobju temu področju posvetiti več pozornosti.

5. Osnovne organizacije ZK naj stremijo k temu, da bodo pri svojem delovanju dosegle čim večjo širino (enakomerna porazdelitev nalog in opredelitev odgovornosti). S takim načinom dela bi bilo lažje ovrednotiti delo posameznih članov.

6. Akcije za idejnopolično usposabljanje in izobraževanje je potrebno še celoviteje in dosledneje izvajati. Le na ta način bodo člani ZK lahko kos tudi odgovornejšim nalogam. Podoben pristop bi moral biti tudi na področju strokovnega izobraževanja, kar zadeva stalen razvoj vseh znanosti.

7. V cilju dolgoročnejšega reševanja dohodkovnih odnosov s povezovanjem v repro celote, je potrebno poiskati ustrezne povezave z našimi poslovnimi partnerji in skleniti z njimi ustrezne samoupravne sporazume, kar bi omogočilo bolj racionalno planiranje nabave surovin, proizvodnje in prodaje izdelkov.

8. V času izvajanja srednjeročnega načrta Save je treba v prihodnjem razdobju spremljati realizacijo in skrbeti za specializacijo in izpopolnitev kompletnega asortimana posameznega sozda glede na tržne potrebe.

9. Ker je inovacijska dejavnost zelo pomembna za razvoj in za večjo ekonomičnost poslovanja naše delovne organizacije, se mora pripraviti takšen sporazum o iznajditeljski dejavnosti, ki bo pritegnil čim večje število inovatorjev. Obenem s tem je potrebno zagotoviti tako tehniko obravnavanja, ki bo zagotovila ažurnost reševanja prijavljenih predlogov.

10. Predstavniki priključenih skupnosti tozdov so pozitivno ocenili delo družbenopolitičnih organizacij v preteklem obdobju v smislu pospeševanja in utrjevanja integracijskih procesov v tozdih in v delovni organizaciji. Naloge članov vseh družbenopolitičnih organizacij je, da s takim načinom dela nadaljujejo tudi v bodoče in v ta proces vključijo čimvečje število zaposlenih.

11. Člani ZK so odgovorni za delo ostalih družbenopolitičnih organizacij. S tem v zvezi je potrebno dati poseben poudarek na povezavi dela z mladino.

12. Delegatski sistem še vedno ni odigral tiste vloge, ki bi jo moral. Predvsem ni prave povezave med delegati in sredino, katero predstavljajo (tozd, sektor) glede oblikovanja stališč in mnenj ter podajanje povratnih informacij. Za del neuspeha so odgovorne tudi strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti, ki preobširno pripravljajo gradivo, ga nepravočasno dostavljajo in zamujajo z odgovori na delegatska vprašanja. ZK mora tem vprašanjem posvetiti več pozornosti (nekateri delovne organizacije imajo posebne komisije za delegatska vprašanja).

13. Komunisti, ki delujejo na interesnih področjih, kot sta šport in kultura, so dolžni, da tudi idejno delujejo in skrbijo, da se ta dejavnost približa vsem članom delovne organizacije Sava.

14. Pravočasno in primerno informiranje je temelj delovanja ZK, zato naj v bodoče INUS kot predhodna informacija odigra boljšo vlogo, kot jo je do sedaj.

15. Člani ZK v družbenopolitičnih organizacijah se morajo še aktivneje vključiti v usklajevanje akcij na vseh področjih družbenopolitičnega delovanja in uveljavljati sklepe in stališča organizacije ZK v teh sredinah.

16. ZK mora predhodno in konkretnije politično ocenjevati vse samoupravne sporazume in tekoče spremljati njihovo uresničevanje v praksi.

17. Za izboljšanje metod dela in večjo akcijsko učinkovitost naj se uvedejo obrazci za zadolžitve (družbenopolitičnim organizacijam, sektorjem, vodstvom tozd itd.), ki se izdajajo le na osnovi sklepa in v zapisnika osnovne organizacije ZK oziroma drugim organom ZK.

18. Zveza komunistov naj se zavzema za večjo vlogo družbene samozaščite in naj se vzporedno s tem prizadeva za tovrstno osveščanje vseh članov kolektiva.

19. Sklepe konference naj obravnava komite in osnovne organizacije ZK ter iz njih naredijo konkretne programe dela.

Komite ZK DELOVNE ORGANIZACIJE SAVA

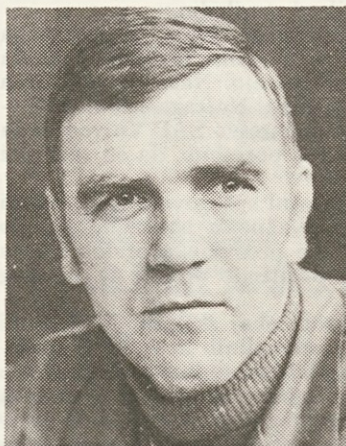
1. Flander Franc
— sekretar
2. Bajc Slobodan
— namestnik
3. Trobec Janez
4. Perne Milan
5. Skaza Branko
6. Oman Milica

7. Žumer Franc
8. Marinšek Alojz
9. Mahne Ludvik
10. Kopač Jože
11. Gričar Bojan

ČLANI OBČINSKE KONFERENCE ZK KRANJ

1. Bajuk Anton (komite ZK)
2. Copek Jože (komite ZK)
3. Horvat Tone (komite ZK)
4. Sujkovič Devat
5. Vovk Majda

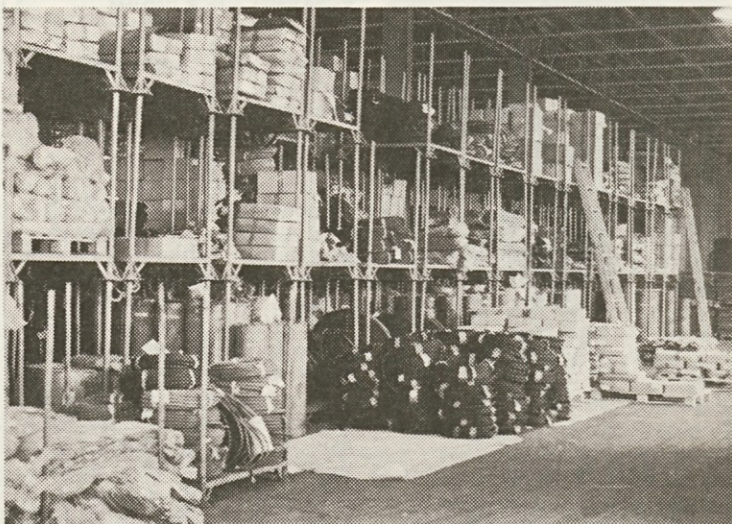
FRANC VIDMAR, SEKRETAR SVETA ZK SOZDA SAVA

Tovariša Vidmarja bralcem glasila Save prav gotovo ni potrebno še posebej predstavljati. Je eden najstarejših Savčanov mlajše generacije in izrazito delaven na vseh področjih.

Začel je že v mladinski organizaciji in nadaljeval v sindikatu ter v ZK. Prav tako je bil vseskozi delaven tudi na športnem področju. Funkcija, ki so mu jo sedaj naložili, je nadvse odgovorna.

Skladno z novo organiziranostjo Save v sestavljeno organizacijo združenega dela bo naloge sveta ZK sozda usklajevalnega pomena. Tu se bodo morala razreševati številna vprašanja, ki so bila doslej težje rešljiva, predvsem zaradi dislociranosti naših tovarn. Prav gotovo je tovariš Vidmar povsem zaslužil zaupanje, da vodi delo sveta ZK sozda Sava, seveda z izdatno pomočjo in razumevanjem sekretarjev ZK delovnih organizacij, ki sestavljajo ta partijski organ.

Notranjost našega prostora v Javnih skladiščih v Ljubljani. V njem dela šest naših delavcev, ki urejajo skladiščni prostor. Primanjkuje jim palet — toda vseeno upajo, da bo ze naslednji mesec skladišče v celoti urejeno.

30 LET GLASIL ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

Zadnje dni decembra v lanskem letu je na Bledu potekalo prvo posvetovanje organizatorjev obveščanja, urednikov, novinarjev in sodelavcev glasil v organizacijah združenega dela, ki sta ga pripravili komisija republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije za obveščanje in politično propagando ter sekcija novinarjev v združenem delu Društva novinarjev Slovenije. Udeležilo se ga je 110 organizatorjev obveščanja iz vse Slovenije. Samemu srečanju je bila posvečena velika pozornost najširše javnosti. Na srečanju so organizatorjem obveščanja spregovorili sekretar v izvršnem komiteju predsedstva CK ZKJ Todo Kurtovič, namestnik sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Vlado Janžič, sekretar sveta ZSJ dr. Bora Petkovski, član izvršnega odbora RK SZDL Lenart Šetinc, sekretar za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije Mirko Cepić in predsednik Društva novinarjev Slovenije Božo Kovač. Predsednik sindikatov Slovenije Janez Barborič pa je slovesno odprl razstavo glasil v organizacijah združenega dela in podelil priznanja glasilom, ki izhajajo že trideset in več let.

Za naše bralce povzemamo del govora sekretarja v izvršnem komiteju CK ZKJ Toda Kurtoviča, ki ga je pripravil Joža Varl, urednik jeseniškega Železarja in je bil objavljen v Internih informacijah republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

L. M.

Iz govora sekretarja
v IK CK ZKJ Toda Kurtoviča

TOVARNIŠKI TISK NAJBOLJ BRANO SREDSTVO JAVNEGA OBVEŠČANJA

Todo Kurtovič je v svojem razmišljanju uvodoma poudaril, da je naš tisk nasploh v zadnjih letih vidno napredoval in da družbenopolitični pomen sredstev javnega obveščanja raste vzporedno z demokratizacijo naše družbe. Seveda pa skladno s tem tudi novinarski poklic postaja vse bolj zahteven in cenjen v naši družbi. Novinar mora biti poustvarjalec pri oblikovanju naše socialistične demokracije, zato pa mora biti tudi ustrezen idejnopolično in strokovno usposobljen. Njegov pogled na razvoj naše socialistične družbe mora biti celovit in zato mu mora biti tuje neobjektivno navijaštvo in neangažirano pisanje. Praksa nam potrjuje, je nadaljeval, da se je vsako neobjektivno pisanje in navijaštvo klavarno končalo. Ravno zaradi vsega tega, je menil, je potrebno vso skrb namenjati izobraževanju in izpopolnjevanju novinarjev in informatorjev.

Ko je govoril o tisku in o sredstvih obveščanja nasploh, je poudaril, da je to politična sila, ki mora vplivati na družbeno zavest in izražati množico samoupravnih interesov. Sredstva javnega obveščanja morajo biti bolj odprta za

družbeno kritiko in za boj mnenj. Zajemati morajo vse tisto, kar delavca zanima, to je, celoten proces svobodne menjave dela, celotno družbeno reprodukcijo. Sredstva informiranja morajo biti povezana z družbenopolitičnim sistemom in ne mu biti podrejena. Pri tem je še posebej omenil avtonomnost tovarniškega tiska in odgovornost ustanovitelja.

Tovariš Kurtovič je menil, da bodo le vsestransko samoupravno informiranje, razredni pristop do informiranja in objektivnost informacij dvigali zanimanje za informiranost. V sredstvih javnega obveščanja se je treba boriti proti senzacionalizmu, liberalizmu, nehumanosti in drugim, socializmu tujim pojavi. Informacijski mediji morajo odločno reagirati na vse, kar poskuša rušiti tisto, kar je naše skupno, skupno vsem narodom in narodnostim Jugoslavije. Informacijska sredstva pa morajo biti odprta tudi za še tako občutljiva vprašanja, odpirati morajo probleme in nerešena vprašanja.

V svojem razmišljanju se je sekretar Kurtovič dotaknil tudi podružbljanja informa-

cijskih sredstev. Menil je, da bi pri SZDL morali formirati ustrezna telesa, svete ali sekcije, v katerih bi demokratično razpravljali o sredstvih javnega obveščanja, kjer bi se spodbujala družbena kritika in kamor bi se lahko obračali prizadeti posamezniki, novinarji, uredništva, družbenopolitične organizacije in drugi. V teh institucijah naj bi se v bistvu reševale različne konfliktna situacije.

Svoje bogate misli je sekretar Todo Kurtovič sklenil s poudarkom na nalogah sredstev javnega obveščanja pred volitvami in kongresi, pri čemer je menil, da je glavna naloga teh medijev v tem, da čim

bolj popolno in vsestransko sporočajo resnico o naši socialistični stvarnosti ter o revolucionarnih spremembah v družbenoekonomskih in proizvodnih odnosih. Pri tem pa morajo biti marksistično kritični in dialektično ustvarjalni.

V razpravi, ki je sledila, je sekretar Kurtovič odgovarjal na nekatera vprašanja, ki so jih postavili udeleženci seminarja in ki so se nanašala na nekatera zunanjepolitična vprašanja in na status novinarja v organizacijah združenega dela, oziroma avtonomnost tovarniškega tiska.

Joža Varl, Železar

PODALJŠANJE VELJAVNOSTI SAMOUPRAVNIH AKTOV

Z NOVIM LETOM PRIČNEJO VELJATI NOVI SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI, KI SO BILI SPREJETI OB KONCU LETA 1977. KER DRUGI OBSTOJEČI AKTI ŠE NISO USKLAJENI Z NOVO SPREJETIMI ZAKONSKIMI PREDPISI IN ŽE SPREJETIMI SPLOŠNIMI AKTI, JE DELAVSKI SVET SPREJEL NASLEDNJI

SKLEP: Vsi splošni akti, sprejeti do sprejema zakona o združenem delu, veljajo do sprejema novih, če niso v nasprotju z zakonom oziroma z že sprejetimi sporazumi in statuti.

POSLOVILI SMO SE

Nekaj let smo delali z njimi, bili so naši učitelji, pokazali so nam to in ono. Koliko njihovega fizičnega in umskega dela je vloženo v današnjo Savo, koliko je bilo njihovega odrekovanja, razočaranj in veselja skozi vrsto let, ki so jih prebili v tem velikem kolektivu. Premlad sem, da bi vse to lahko ocenil, saj so delali v Savi, ko še nisem vedel, da tu v Kranju izdelujejo gumene izdelke. Delali so v pogojih, ki jih z današnjimi ni moč primerjati.

Danes so v zasluženem pokoju, eni tako, drugi drugače uživajo rezultate svojega dela. Poslovili smo se od naših nekdanjih sodelavcev v prepričanju, da bodo vsaj v mislih ostali Savčani, da jih tudi mi ne bomo pozabili in da se bomo še velikokrat srečali.

Želimo jim, da bi kar najlepše preživeli svoj zaslužen počitek, želimo jim veliko zdravja in veselih ur v nadaljnjem življenju.

L. M.

Zapisali smo v Totri

DA BI BILO DOSTI DELA

Da ne bi obiskali delovne organizacije Totra, ko smo že v Ljubljani, res ne bi bilo prav, zato sva se s fotografom oddolčila, da skočiva še v Totro in tam povprašava, kaj pričakujejo v letošnjem letu.

Stane Mandelj

Oglasila sva se pri vratarju STANETU MANDLJU, ki vestno opravlja svojo dolžnost. V Totro ne moreš priti le z zagotovitvijo, da si domač in da si prišel na delovni obisk. Stane pozna svoje dolžnosti, izpolniti je treba formular, v katerem navede točne podatke obiskovalca, točno uro obiska in seveda h komu in po kaj je kdo prišel. »Služba je služba«, pravi Stane, »lahko pa se tudi malo pogovorimo« pravi v šali in je resnično pripravljen na razgovor. »Saj je že čas, da tudi jaz enkrat pridem v časopis in povem, kje me »čevelj žuli«. Stane je že 18 let zaposlen v Totri, nekaj časa je bil čuvaj in nadomeščal telefonista, danes je vratar, natančen in strog, včasih malo hudomušen. V njem je veliko življenja, čeprav je že od leta 1943 invalid, je brez obeh zapetij, ki mu jih je leta 1943 odtrgala mina. Čeprav je vsa leta okupacije delal za našo stvar, kakor sam pravi, so mu šele letos priznali status vojne invalida.

So stvari, o katerih Stane ne govori rad, vendar ni mogel zamolčati pripombe: »Pri nas se premalo gleda na stanovanjske razmere delavcev, imam veliko družino, pa eno samo sobo. Res, da o tem sploh nisem mislil govoriti, če preveč govoriš, se zgodi, da jo dobiš po glavi. Vendar ne nergam, saj sem s svojim delom zadovoljen in tudi moj osebni dohodek je zadovoljiv, želim si le večje stanovanje. Z ženo Fani, ki je že 20 let zaposlena v Totri imava tri otroke in smo res na tesnem, živimo v pogojih, ki niso vredni človeka. Zato je moja največja želja, da bi v le-

tošnjem letu dobil večje stanovanje oziroma posojilo zanj.«

BRANKA GROŠELJ
— tehnolog v pozamentaciji

Kaj si želim v letošnjem letu? Človek se ne sme nikoli zadovoljiti z doseženim če ve, da je lahko vse še veliko bolje. In prav to si želim, da bi bilo vse lepše in boljše, da bi bili naši odnosi še boljši, da ne bi bilo v proizvodnji nobenih težav. Bolniški stalež je pereč problem v pozamentaciji, zato želim, da bi ga bilo čim manj, da bi bili moji sodelavci zdravi, da bi tudi njihovi otroci ne obolevali.

In moja osebna želja? Da bi čimprej končala študij na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, oddelek za mehansko tekstilno usmeritev, da bi bila zdrava, to pa bi bilo tudi vse.

Branka Grošelj

No, imam še konjička, sem navdušena planinka, to moje udejstvovanje pa je odvisno od levega vremena in prostega časa, ki pa mi ga žal vedno primanjkuje.

LADI PONIKVAR,

ki je že 20 let v Totri in dela na novem stroju za križno previjanje. Povedala mi je naslednje:

Ladi Ponikvar

»Želim si, da bi bilo vedno dosti dela, da bi bili osebni dohodki takšni kot so ali pa, da bi se izboljšali. Pri delu nimam nikakršnih težav, želim pa si, da bi tudi moje sodelavke, ki deljajo na starem stroju za križno previjanje, dobile novega. Na starem stroju je delo težje in sploh je veliko več težav.

V privatnem življenju pa si želim, da bi bila družina zdrava in da ne bi bilo drugih težav.

Cvetka Šilič

CVETKA ŠILIČ

je v Totri 13 let. Posebnih pripomb na delo in odnose nima. Dejala pa je: »Da bi bilo vedno dosti dela, da bi bil boljši osebni dohodek, želim si tudi, da bi uredili prezračevanje v našem oddelku. Ni namreč čistega zraka, naše delo pa je še precej naporno, saj moramo delo opravljati stoje. Želim si tudi, da ne bi delali na zalogo, da bi veliko prodali, pri tem pa bi morali misliti na nas tudi proizvajalci obutve, ki, ne vem zakaj, opuščajo modele z vezalkami.

Vsem sodelavcem želim vse dobro, da ne bi bilo nesporazumov in da bi se resnično dobro razumeli. Osebno pa si želim, da bi bila zdrava, skupaj s svojo družino, drugih posebnih želja nimam.

ANGELCA BERDEN

je že 18 let v Totri, delala je že skoraj na vseh delovnih mestih. Totro pozna dobro, rada dela v tem kolektivu. »Dosti dela, to si želim in pa da bi se razumeli vsi v Totri. Osebni dohodek bi tudi lahko bil boljši. Želim si uspešno prodajo naših izdelkov in da bi izdelke, ki ne gredo v denar zamenjali, vpeljali nove, takšne, ki bi jih lažje prodajali.

Z delom sem zadovoljna, res da so razlike od dela do dela, vendar je najhuje pri izključno ročnih delih, tam se je potrebno posebej potruditi.

Moram pa omeniti preprih v našem oddelku, včasih je neznošen in hitro staknemo kakšen nahod.

Angelca Berden

Delo in odnosi naj se ne obrnejo na slabše, to je vse kar si resnično želim.«

AGATA MRAVLJE

»V Totri sem že 16 let, delam kot razdeljevalec adjuštaže, dela je dovolj za vse, pogoji dela so dobri, če le ne bi bilo tako slabe gradbene rešitve kanalizacije, ki nam včasih postreže z nemogočimi vonjavami. V našem oddelku so odnosi dobri, tudi disciplina je v redu.

Grajam pa našo prehrano, hrana je pod vsako kritiko, jedilnik se ne spreminja, vse skozi eno in isto, lahko bi rekla »prežganka na prežganko — moka na moko« tega pa se človek hitro naveliča; tu bo potrebno nekaj narediti. Drugeče pa si želim le zdravja, to je glavno, z vsem ostalim sem zadovoljna.

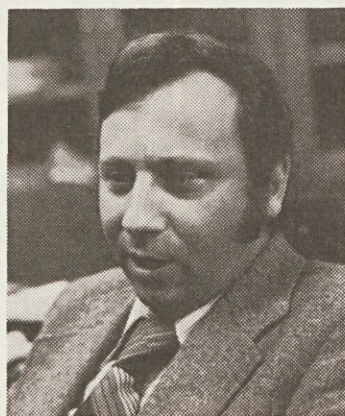
Agata Mravlje

Toliko so nam povedali v Totri, takšne so želje naših sodelavcev v novem letu. Ne pretiravajo v svojih željah, vse so uresničljive z veliko dobre volje in z delom. Nekatere želje ne bodo mogli uresničiti moji sogovorniki, zato se bodo morali temeljito in seveda samoupravno pogovoriti, pa bo šlo. Najbrž bi odgovore na nekatera vprašanja dobili že ob našem obisku od odgovornih v Totri, pa so bili zasedeni. Pričakujemo pa, da bodo prebrali ta sestavek in že v enem od naslednjih števil glasila na pripombe in vprašanja izčrpno odgovorili.

L. M.

V KTM-PROTEKTOR SO REKLI ...

Tako kot v preteklih letih bomo tudi letos obiskali če se bo le dalo, vse tozde in delovne organizacije in tam zapisali vse tisto, kar bo zanimivo za člane tozdov oz. delovnih organizacij in širšo delovno skupnost. Tokrat bo zapis, ki smo ga naredili v KTM-Protektor in Totri, malce drugačen. V KTM-Protektor nas je zanimalo predvsem, kje jih tarejo težave oz. kakšna so predvidevanja za letošnje leto. Naši sogovorniki so povedali naslednje:

Janez Kern, predsednik delavskega sveta delovne organizacije KTM-Protektor

JANEZ KERN, predsednik delavskega sveta delovne organizacije

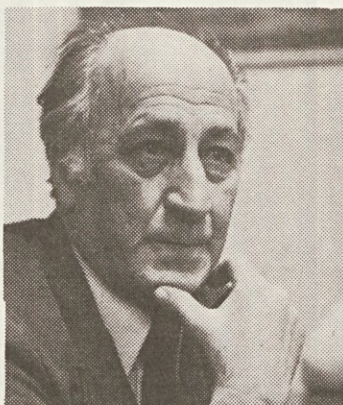
Težko je govoriti o praktičnem izvajanju nove samoupravne organiziranosti. Res je, da so vsi samoupravni organi konstituirani, tako na nivoju delovne organizacije kot v tozdu. Pričakujemo, da bomo uspešno rešili vse zastavljene cilje. Tu mislim predvsem na možnosti razvoja, uresničitev zastavljenih investicij in krepitev dobrih odnosov v duhu razvoja samoupravne socialistične družbe.

Samoupravna aktivnost je zadovoljiva, neposredni proizvajalec čuti svoj vpliv na vseh ravneh odločanja. Delegatski sistem žal ne morem oceniti z oceno odlično. Tu je še cela vrsta pomanjkljivosti, če začnem pri neaktivnih delegatih, dostikrat preobsežnem gradivu, do nesodelovanja služb in sektorjev, ki bi to morali, z delegati in obratno. Pogreša pa se tudi povezanost delegatov s sredino, ki jih je izvolila in jim zaupala.

MARJAN KOCIJAN

Spregovoril je o problemih uresničevanja investicij in dejal:

»V naši delovni organizaciji ugotavljamo, da imamo največje težave pri uresničevanju investicijskih programov prav

Marjan Kocijan, dipl. inž.

zaradi težav z dovoljenji za uvoz nujne opreme, ki je pri nas ni moč nabaviti. Zamujamo že celo leto, dovoljenj pa ni in ni. Upamo, da bo letos bolje, skrajni čas je že, da nabavimo nove kalupe, »kompakrt mašino«, stroja za uničevanje karkas itd. Del te problematike bomo rešili skupaj s Savo, gre predvsem za pomoč pri praktični uvedbi postopka uničevanja neuporabnih karkas, saj se o tem že pogovarjamo.«

MARJAN PERPAR, glavni direktor

»Problemov ni malo, rad bi opozoril le nekatere. O novi protektirnici ne gre več le razmišljati, potrebno je zagotoviti sredstva, elaborati o potrebah in tehnični realizaciji nove protektirnice so v izdelavi. Ne gre za nikakršen prestop, le z razširitvijo omejene proizvodnje bomo obdržali vodilno vlogo med proizvajalci. Sredstva, ki smo jih do danes vložili v protektiranje niso majhna, s tem pa smo odpravili največjo pomanjkljivost med proizvajalci protektirne pnevmatike. Organizirali smo dobro in učinkovito zbiralno mrežo. Tu se pojavlja problematika odpadnih pnev-

Marjan Perpar, direktor delovne organizacije KTM-Protektor.

matik, ki pa ni le naš problem. Vprašanje čistega okolja ni samo naša stvar, temveč stvar širše družbene skupnosti. Zakaj? Če nam je do obnavljanja izrabljene pnevmatike, s tem prispevamo svoj ne tako majhen delež k zmanjšanju odтока deviznih sredstev za nabavo dragih surovin in po drugi strani skrbimo za čisto okolje, zato pa žal nimamo nobene stimulacije, bo treba nekaj storiti tudi na tem področju. Žalostno je namreč, da moramo za vsako obnovljeno pnevmatiko zaračunati prometni davek, plača ga kupec, tako kot proizvajalec nove pnevmatike. Privatni sektor pa ima drugačne oz. manjše obveznosti. Za primerjavo: Prometni davek za novo oz. obnovljeno pnevmatiko znaša 25,5 odstotka. In še boljši primer, za obnovljeno »fičovo« pnevmatiko plača naš kupec 48,70 din prometnega davka, za isto pnevmatiko pa v po-

Tine Košir iz Gumeno-tehničnih izdelkov

zastarele tehnologije. Z ozirom na omenjeno se pojavljajo naše želje, ki niso majhne, so pa uresničljive. Najbolj si želimo nove oz. obnovljene prostore. S tem bi se izboljšali tudi delovni pogoji in povečale proizvodne zmogljivosti.

Ledeni mošje

Karikaturist Milan Maver, ki nam je rade volje odstopil nekaj svojih karikatur (in ki jih bomo objavili v letošnjem letu) o (ne)odgovornih ...

dobnem podjetju v Beogradu, gre za Avala gumo, plača kupec le 11,18 din prometnega davka. Razlika je očitna. Skriva pa se pod naslednjo klavzulo: v KTM gre za industrijsko proizvodnjo, v Avala gumi pa le za uslugo.

TINE KOŠIR iz GTI

Če bodo zahteve tržišča narasčale s takšno naglico, kot je to sedaj, potem bomo morali rešiti vrsto problemov. Zasedenost prostorov je že nemogoča, delovni pogoji so ponekod še zelo slabi, tu pa je še zastarela tehnologija, predvsem pri tehničnih izdelkih in profilih. Naš nastop na tržišču je zaradi omenjenih težav drag. Višje serije še nismo v stanju realizirati tudi zaradi

Za proizvodnjo profilov imamo že izdelan program. Tudi pri proizvodnji tehničnih izdelkov predvidevamo posodobitev proizvodnje, predvsem z injekcijskimi stiskalnicami. Predpogoj za vse to pa so obnovljeni prostori. Upamo, da bomo vse želje uresnili že letos. Celotna investicija bi znašala 3 milijarde.

Tolikookrat iz delovne organizacije KTM-Protektor Ljubljana in upamo, da se bodo njihovi cilji in načrti uresnili in da bodo v letošnjem letu dosegli še boljše rezultate. Lahko jim zaupamo, saj se sami zavedajo, da bodo le z dobrim delom in z željami po napredku neprestano napredovali.

L. M.

Krek Pavel
Puhan Jože
Štefe Franc
Dominko Ciril
Erjavec Miran
Grohar Marjan
Javh Martin
Rozman Tine
Stare Franc
Doder Krste
Gerbajs Franc
Gogič Mirko
Gačša Vid
Gašpirc Miro
Mahič Vera
Barič Brane
Cej Jožica
Huber Stane
Zupanc Ivan

Bajrović Sejd
Bele Albin
Slekovec Jože
Hafner Slavka
Jovanović Divna
Pavlović Novica
Žibert Jakob
Janković Dragos.
Zore Pavla
Klemenčič Jože
Litrop Anton
Vozič Janez
Kopač Jože
Kosec Anton

Gajser Janez
Klemenčič Anton
Lahovec Vinko
Kozelj Pavle
Matko Ciril
Mestinšek Marj.
Vozlič Janez
Naglič Janez
Naglič Miro
Razinger Slavko

Ašanin Ljubimka
Bergant Zofija
Bojanič Blagoje
Cvijič Vojka
Jelar Brane
Kancilja Jožica
Povšnar Barbara
Rolič Jana
Traven Anton
Veselič Alojz
Žerovnik Milka

Ažbe Franc
Dacar Slavka
Erce Ciril
Jeraj Ciril
Klavžar Miha
Komovec Alojz
Martinčič Marija
Namestnik Alojz
Velkavrh Branko

Kos Anka
Perpar Lojze
Petrovič Joži
Plestenjak Franc
Rančov Pavla
Verbič Damjana
Buh Pavla

Gladek Janez
Jakim Mandica
Križaj Jana
Lipanič Antica
Mišanović Savica
Potočnik Štefka
Ziherl Janez

Arh Franc
Benčević Ivan
Gramc Franc
Hafner Marjan
Hočvar Cvetka
Jenko Brigita
Jeram Vinko
Krč Jože
Markun Marjan

Galičič Slavko
Grabec Franc
Rozman Ivan
Šolar Franc
Šostarič Ivan
Toni Miro
Zupin Alojz

Gašparić Stjepan
Kokl Ljubo
Košnik Jože
Markič Jože
Mežek Mirko
Starič Pavel
Vidič Silvester

ZBOR
DELAVCEV

Bogataj Peter
Hace Marica
Stepišnik Tatjana
Skaza Jerneja
Lah Vlado
Nograšek Janez
Šmid Barbara
Furlan Franc
Štular Jože
Cvetkovič Vika
Demšar Magda
Slapar Stane
Bradač Franc
Kuhar Franc

Predsednik DS
DOMINKO CIRIL

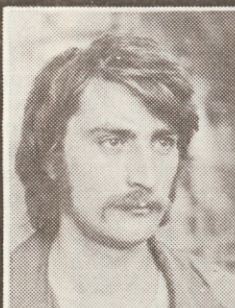
Predsednik DS
KOPAČ JOŽE

Predsednik DS
RAZINGER SLAVKO

Predsednik DS
VESELIČ ALOJZ

Predsednik DS
NAMESTNIK ALOJZ

Predsednik DS
RANČOV PAVLA

Predsednik DS
GLADEK JANEZ

Predsednik DS
JERAM VINKO

Predsednik DS
ROZMAN IVAN

Predsednik DS
MEŽEK MIRKO

Predsednik zbor. del.
PETEK MIHA

Predsednik DS
LAH VLADO

TOZD Tovarna
avtopnevmatike
Sava-Semperit

TOZD
Gumenotehnični
izdelki Kranj

TOZD Umetno
usnje Kranj

TOZD
Velopnevmatika
Kranj

TOZD Tehnični
in kemični
izdelki Kranj

TOZD Ročna
konfekcija
Vrhnika

TOZD Lovski
material in
embalaža Kranj

TOZD
Vzdrževanje
Kranj

TOZD
Orodjarna
Kranj

TOZD
Energetika
Kranj

TOZD
Izobraževalni
center Kranj

DS (delovna skupnost)
Organizacija
skupnih sektorjev

NESREČE PRI DELU V LETU 1977

V preteklem letu se je v naši delovni organizaciji (lokacija Kranj in Vrhnika) pripetilo 218 nesreč pri delu, ki so povzročile 2584 dni bolezenskega dopusta. Ti podatki nam kažejo, da predstavljajo nesre-

če pri delu še vedno pomemben odstotek izostankov z dela, ki so že tako in tako precej veliki, zlasti še zaradi bolezni.

V naslednji tabeli prikazujemo gibanje nesreč po tozdh.

**POŠKODBE PRI DELU V LETU 1977
ZA DELOVNO ORGANIZACIJO SAVA KRANJ
(lokacija Kranj in Vrhnika)**

TOZD	Popr. št. zaposlenih	Poškodb pri delu	Izpadlih dni	Izp. dni zar. nezgod v letu 1976	Izp. dni na eno nezgodo	Nezgod na 100 zaposlenih
TAP	1.057	81	829	23	10,2	7,6
TTI	1.426	77	1.004	110	13,0	5,4
Umetno usnje	193	23	311	21	13,5	11,9
KET	491	28	315	—	11,2	5,7
POS	191	—	—	—	—	—
Izobraževalni center Organizacija skupnih služb	15	—	—	—	—	—
	679	9	125	—	13,8	1,3
Skupaj	4.052	218	2.584	154	11,8	5,3
Poškodb na poti		16	184			
Primerjava z l. 1976	3.877	183	2.506	540	13,7	4,7
Primerjava z l. 1975	3.627	246	3.452	396	14,0	6,8
Primerjava z l. 1974	3.408	281	3.756	446	14,9	8,3

Poleg tega sta se poškodovala dva učenca, eden na praktičnem delu, drugi pa na službeni vožnji.

Pokazatelji v zgornji tabeli nam kažejo, da se je število nesreč pri delu v preteklem letu povečalo v primerjavi z letom 1976 (v letu 1976 je bilo 4,7 nesreč pri delu na 100 zaposlenih, v letu 1977 pa 5,3), istočasno pa lahko ugotovimo, da je število izpadlih dni na eno poškodbo v lanskem letu 11,8, leto poprej pa 13,7, kar nam pove, da so bile, razen v nekaj primerih težjih nesreč, ostale lažje, oziroma je bil čas zdravljenja poškodovancev krajši.

Pomanjkljivosti, vzroki in viri nesreč:

Ob ugotovitvi, da nam kazalci gibanja nesreč že nekaj let kažejo postopno zmanjševanje resnosti nesreč (število izpadlih dni zaradi zdravljenja), je pomembno poudariti dejstvo, da so prizadevanja za izboljšanje varstva pri delu uspešna.

Ta ugotovitev pa seveda ne sme zavirati prihodnjih prizadevanj za nadaljnje izboljševanje tega stanja, zlasti ob

ugotovitvi, da se ponavljajo nekatere pomanjkljivosti, za katere ni opravičila. To velja zlasti za premajhno poučenost delavcev o varnih načinih dela, premeščanje delavcev na delovna mesta brez predhodnega uvajanja, snemanje zaščitnih naprav s strojev itd. Prav tako pa se tudi počasi odstranjujejo viri poškodb v delovnem okolju, kot so: previsok ropot, natrpani prehodi okrog strojev, slaba ventilacija, zlasti pa še na nekaterih delovnih mestih previsoka temperatura.

S prizadevanji vseh zaposlenih, posebno pa še vseh tistih, ki vodijo ali organizirajo delovni proces, se stanje lahko še veliko izboljša. Skrb za večjo humanizacijo dela in za večje ekonomske dosežke mora istočasno postati skrb za čim manjše število poškodb, saj edinole nepoškodovani in zdravi zaposleni ustvarijo boljši jutri.

inž. Tone Kapus

POŽARI V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI V LETU 1977

Z razvojem gospodarstva, z uvajanjem novih tehnoloških procesov in proizvodnje v delovni organizaciji ter akumulacije velikih vrednosti, ob vse večji uporabi vnetljivih tekočin in plinov, narašča požarna nevarnost in tudi število požarov, pri katerih vse prevečkrat ugotovimo, da so nastali zaradi malomarnosti, nepoznavanja tehnološkega procesa oz. včasih tudi zaradi nepoznavanja osnovnih protipožarnih ukrepov.

Iz navedenih vzrokov je prišlo v delovni organizaciji v letu 1977 do 43 začetnih in manjših požarov, od tega sta

bila 2 požara, ki sta povzročila večjo materialno škodo.

Z aktiviranjem vseh subjektov na področju varstva pred požarom, predvsem za izpolnjevanjem zakona o požarnem varstvu in pravilnika o varstvu pred požarom v delovni organizaciji, bomo zmanjšali število požarov in tudi gnotno škodo. Sami pa bomo uresničili svoje in družbene interese na tem področju in seveda s tem pospešili tudi razvoj družbene samozaščite.

Najbolje je, da si ogledamo statistični prikaz požarov v letu 1977.

V letu 1977 je nastalo:

13 požarov zaradi statične elektrike	ali 30,26 %
6 požarov zaradi varjenja (stroj in okolica stroja nista bila očiščena)	ali 13,95 %
6 požarov zaradi elektrike (kratek stik, preobremenitev motorja, dotrajana inštalacija)	ali 13,95 %
4 požari so nastali zaradi samovžiga	9,30 %
4 požari so nastali zaradi infra grelcev pri stroju	9,29 %
4 požari zaradi nepazljivosti pri delu — tehnološki proces	9,29 %
2 požara zaradi nepoučenosti pri delu	4,64 %
1 požar zaradi malomarnosti	2,33 %
1 požar zaradi isker brusilnega stroja	2,33 %
1 požar zaradi odvrženega neugasnjene cigaretnega ogorka	2,33 %
1 požar zaradi neugotovljenega vzroka	ali 2,33 %
43 požarov	100,00 %

Za gašenje smo uporabili naslednje količine aparatov:

6 kom S-100 kg prevoznih gasilnih aparatov
4 kom S-50 kg prevoznih gasilnih aparatov
47 kom S-9 kg ročnih gasilnih aparatov
2 kom jeklenke CO₂ — 50 kg — stabilna naprava za gašenje
1 kom CO₂ — 10 kg prevozni gasilni aparat
17 kom CO₂ — 5 kg ročni gasilni aparati

77 kom ročnih in prevoznih gasilnih aparatov

Za gašenje požarov smo uporabili naslednja gasilna sredstva:

1223 kg gasilnega prahu
195 kg CO₂ plina
35,5 kg CO₂ plina kot pogonsko sredstvo za ročne in prevozne S gasilne aparate
6 kg dušika kot pogonsko sredstvo za prevozne S gasilni aparat

12 krat je v akciji pri gašenju požara sodelovalo tudi kombinirano vozilo »Mercedes«

1 krat je v akciji pri gašenju požara sodelovalo tudi orodno vozilo TAM 2000

1 krat smo pri požaru uporabili 2 izolirna dihalna aparata.

Ob koncu pa še pregled požarov po skupnostih tozdov v delovni organizaciji na kranjski lokaciji:

skupnost tozdov TTI — 21 požarov, od tega 11 požarov v obratu II, skupnost tozdov TAP — 10 požarov, skupnost tozdov KET — 2 požara, tozd

Umetno usnje — 8 požarov, Preizkusna postaja — 1 požar, Novograjani objekti — 1 požar.

Štefan Luštrek
Andrej Čarman

KRATKA VEST

OBRAT ZA PROTEKTIRANJE GUM

Kreditna banka v Nišu je odobrila preko sedem milijonov din kredita kombinatu gume in obutve Vulkan za izgradnjo obrata za protektiranje avtomobilskih plaščev. Zmožljivosti novega obrata bodo v prvi etapi 50 tisoč protektiranih avtomobilskih plaščev na leto, v naslednjih letih pa se bodo povečale na 150 tisoč protektiranih avtomobilskih plaščev.

EKOS — Guma i kaučuk, Beograd, 26. julij 1977

SPREMENJEN URNIK DELA V OBRATNI AMBULANTI SAVA

V Informatorju št. 2 je izšel nov urnik dela naše obratne ambulante. Zaradi boljšega razumevanja in da bi se vsi delavci seznanili z njim, ga ponovno objavljamo v glasilu Sava.

Urniki prinaša nekaj novosti. Zdravnika sta zamenjala svoj turnus, kar je popolnoma razumljivo, saj sta delala dve leti v istih izmenah. Druga novost, ki ima globlji pomen, pa je spremenjen način sprejemanja bolnikov v obratni ambulanti.

Na obilico pripomb v tovarni na raznih sestankih, češ, da morajo delavci izgubiti ogromno časa zaradi čakanja v obratni ambulanti, smo uvedli ponovno — leta 1968 je bil že napravljen tak poizkus — drugačen način sprejemanja bolnikov.

Kot je razvidno iz urnika predvidevamo, da v prvi polovici delovnega časa, t. j. od 7. do 9.30, in popoldne od 13. do 16. sprejemamo bolnike, ki so ta dan zboleli, oz. so zaradi bolezni prvič v ambulanti. Ta ukrep utemeljujemo s tem, ker vemo, da je ponovnih obiskov dvakrat več kot prvih in s tem tudi več bolnikov. Razumljivo je, da tisti, ki prvič išče zdravniško pomoč, veliko težje počaka kot tisti, ki je to pomoč že dobil in je prišel samo na kontrolo. Zato je prav, da dobi zdravniško pomoč čimprej, ter ni potrebno, da se »drenja« med tistimi, ki čakajo na kontrolo. Po drugi strani pa je pri teh bolnikih mnogokrat nujno zaradi natančne diagnoze, da opravijo še druge preiskave v naši ali drugih ustanovah. Ker te preiskave trajajo različno dolgo, je prav, da se čimprej opravijo. Če želimo imeti izvide še isti dan, lahko te dobimo in ustrezno zdravimo.

Malica je problem zase. Marsikdo od vas godrnja ob tej prekinitvi, vendar morate vedeti, da imamo zdravstveni delavci iste pravice kot jih imate delavci v proizvodnji.

V drugi polovici delovnega časa, to je od 10. do 13. ure in od 16.30 do 19. je predviden čas za ponovne obiske v ambulanti iz za vse tiste, ki rabijo samo recepte ali pa napotnice, ter si želijo razgovorov z zdravnikom. Vljudo vas prosimo da, ko vas sestra v ambulanti naroči na ponovni pregled, ne prihajate v času, ki je predviden za prve preglede, napravili boste samo zmedo v čakalnici in si seveda nekopali nepotrebno slabo voljo čakajočih.

Kot sem zgoraj že omenil, da ponovno uvajamo tak delovni čas, sem mislil na težave in sitnosti, ki smo jih imeli leta 1968, ko smo poizkusili uvesti tak urnik dela.

Vljudo vas prosim, da se ne izgovarjate pred sestro »nisem vedel« za tak urnik dela ipd. in ne nadirajte sestro, zakaj vas ne vzame, ko pa ste že na vrsti itd. Če ste se pripravljali obnašati kulturno in spoštovati urnik dela, ki je v vašo korist, bo v redu, če pa temu ne bo tako, nikar ne pričakujete, da bomo zdravstveni delavci delali red med vami. Posledica bo dosedanje stanje.

Urniki dela preventivne ambulante ter zobne ambulante ostaneta nespremenjena, ker so bolniki naročeni in prihajajo na poziv. Ob tem bi prosili predelavce in vodje oddelkov, da se zavedo, da je redpored pošiljanja delavcev v ambulanto v njihovih rokah in ne v rokah drugih, najmanj pa delavcev obratne ambulante, zato naj jezo stresajo tam, kjer je za to prostor, ne pa da na sestankih delavskih svetov krivijo osebe obratne ambulante.

ZA NORMALNO, ZDRAVO TELO SE JE POTREBNO POTRUDITI

Vsako pomlad, ko s kopnečim snegom in s toplejšimi dnevi odlagamo zimsko obleko, običajno zlasti lepši spol pred ogledalom kritično presodi posledice zime, dobrega standarda, kajti pripraviti se je treba na start na lepi, predvsem pa bolj živahni del tedi. Pogovori o hujšanju stopajo v ospredje, ženske revije objavljajo shujševalne diete, število obiskov v ordinaciji poraste, zlasti so zaželeno tablete, ki bi brez truda, kar čez noč, zmanjšale apetit in omogočile pomladi primerno novo lepoto.

Članek pišem z namenom, da bi take želje po starih ali »novih« zdravilih iz inozemstva, razočarala, razširila znanje o prehrani in debelosti, predvsem pa osvestila bralce, da se je treba za zdravo, normalno težko telo, precej potruditi.

Dve tretjini ljudi danes strada in zato zgodaj umira. Preostali tretjini — to so prebivalci razvitih dežel — se godi bolje; sem lahko uvrstimo tudi prebivalce naše republike. Tu se srečujemo z drugo skrajnostjo: telesnim potrebam preobilno hrano, ki ima za posledico debelost, ta pa prav tako skrajšuje življenje, povzroča ali pospešuje mnoge bolezni, predčasno invalidnost, pa tudi bistveno slabša kvaliteto življenja.

DEBELOST Z VSEMI POSLEDICAMI je tako razširjena, da postaja medicinski in socialni problem.

Za debelost smatramo dvig telesne teže nad idealno. Idealna telesna teža je enaka telesni višini v cm, minus 100 (plus ali minus 5, odvisno od spola in konstitucije). Višini

URNIK DELA V OBRATNI AMBULANTI SAVA V LETU 1978

PONEDELJEK

TOREK
SREDA
ČETRTEK
PETEK
SOBOTA je izmenoma

Dopoldan

dr. Vlasta Mišetič
dr. Rajko Koselj
dr. Vlasta Mišetič
dr. Rajko Koselj
dr. Vlasta Mišetič

Popoldan

dr. Rajko Koselj
dr. Vlasta Mišetič
dr. Rajko Koselj
dr. Vlasta Mišetič
dr. Rajko Koselj

Obratna ambulanta dela samo, kadar je delovna sobota v Savi.

DELOVNI ČAS

Dopoldan:

prvi obisk
malica
ponovni obisk
knjižice sprejemamo do 12. ure

od 7. do 9.30 ure
od 9.30 do 10.00 ure
od 10. do 13. ure

Popoldan:

prvi obisk
malica
ponovni obisk
knjižice sprejemamo do 18. ure

od 13. ure do 16. ure
od 16. do 16.30 ure
od 16.30 do 19. ure

ORDINACIJA ZA ČLANE ZB BO:

TOREK od 11. do 12. ure — dela dr. Rajko Koselj
SREDA od 11. do 12. ure — dela dr. Vlasta Mišetič

170 cm odgovarja teža 65 do 75 kg; nižje številke so za žensko ali nežno konstitucijo, višje za krepkega, mišičastega moškega.

Vse sestavine naše prehrane razdelimo na ogljikove hidrate (OH), beljakovine (b), maščobe (M), vitamine in minerale. Zadnji dve skupini sta za pravilno delovanje telesa in njegov razvoj nujno potrebni, nimata pa energetske vrednosti in za nastanek debelosti neposredno ne vplivata; zato jih ne bomo obravnavali.

Od preostalih treh skupin so za življenje najpomembnejše beljakovine (meso, jajca, mleko in mlečni izdelki itd.). Beljakovine so zidaki žive snovi, tako različno in zamotano sestavljene, da še danes ne poznamo natančno njihove zgradbe. Posebne beljakovine dajejo telesu odpornost proti boleznim, prenašajo dedne lastnosti staršev na potomce, ne nazadnje pa vsebujejo tudi energijo (1 g beljakovine sprosti 4 kal). Njihov pomen je tolikšen, da jih telo ne more vseh ustvariti, če jih ni v zadostni količini v vsakdanji hrani.

Ogljikovi hidrati (škrob, moka in močnati izdelki, kruh, krompir, sladkor) so sestavljene enostavneje in jih telo najraje in najlažje uporablja za pridobivanje energije. So kot slama, ki hitro zgori, zato smo po sladki in močnati hrani kmalu spet lačni. Vsi ogljikovi hidrati se v telesu razgradijo v sladkor. Količina sladkorja v krvi je zelo pomembna, saj pglavitni telesni organi — srce in možgani — lahko izkoriščajo za pridobivanje energije samo sladkor. Telo zazna vsako znižanje krvnega slad-

korja kot hudo lakoto — 1 g ogljikovih hidratov sproti 4 kal energije.

Največ energije vsebujejo masti: 1 g da 9 kalorij. Čeprav so v nekaterih oblikah tudi masti pomembne (zlasti tekoče masti olj), jih telo ne potrebuje v hrani, saj jih lahko po potrebi tudi samo tvori, bodisi iz beljakovin ali ogljikovih hidratov. Glede na to, da vsebujejo masti od vseh treh hranil največ energije, je najbolj ekonomično spremeniti presežek hrane v mast in jo v tej obliki vskladiščiti. Če bi telo shranjevalo višek energije v obliki beljakovin ali ogljikovih hidratov, bi bilo najmanj dvakrat težje. Odraslo normalno telo vsebuje okrog 7 kg masti.

Energija vseh treh osnovnih hranil ni telesu neposredno dostopna. Način, kako spremeniti hrano v energijo, je zelo podoben gorenju, le da je gorenje v telesu drugačno, počasno, brez »ognja«, prilagojeno živi snovi. Ogenj naenkrat razvije visoko toploto, energijo hranil pa telo nenehno odvaja, jo spreminja v posebne visokoenergetske oblike, ki so na razpolago za vzdrževanje telesne toplote, mišično delo itd.

Vsako od omenjenih hranil razpada v začetku posebej, preko značilnih stopenj, do neke oblike, ki pa je vsem trem skupna; odslej tečejo ti procesi po istem tiru oziroma vstopajo v krog reakcij, ki se nenehno vrtil in sprošča energijo. Ta krog porablja kisik — zato ga vdihavamo — oddaja pa ogljikov dioksid in vodo.

(SE NADALJUJE)

IZNAJDITELJSKA DEJAVNOST V LETU 1977

V letu 1977 je bilo prijavljeno 58 predlogov.

PREGLED PRIJAVLJENIH PREDLOGOV PO SKUPNOSTIH TOZDOV

Skupnost tozdov	Prijavljeni 1977	Rešeni	V delu
TAP	22	12	10
TTI	29	12	17
Umetno usnje	1	1	—
KET	3	2	1
OSS	3	1	2
Skupaj	58	28	30

Število predlogov, ki so bili obravnavani v letu 1977, je 111.

PREGLED OBRAVNAVANIH PREDLOGOV

Skupnost tozdov	Število obravnavanih	Pozitivno rešeni	Odklonjeni ali storno	V delu
TAP	37	17	8	12
TTI	57	19	17	21
Umetno usnje	3	2	1	—
KET	8	3	2	3
OSS	5	2	—	3
TTI%OSS	1	1	—	—
Skupaj	111	44	28	39

Podatki za obravnavane predloge so prikazani skupaj za tiste predloge, ki jih je obravnavala komisija delovne organizacije, stara komisija skupnosti tozdov TTI, samo delavski svet ali pa je bil zanje le pripravljen material za obravnavo. Od 111 obravnavanih predlogov je bilo 72 rešenih (64,9 odstotka), od tega 44 pozitivno (61,1 odstotek) in 28 odklonjenih ali storniranih (38,9 odstotka), 39 predlogov (35,1 odstotka) pa je ostalo v obravnavi.

PREGLED POZITIVNO REŠENIH PREDLOGOV

Skupnost tozdov	Tehnična izboljšava	Koristen predlog
TAP	3	14
TTI	1	18
Umetno usnje	—	2
KET	—	3
OSS	1	1
TTI%OSS	1	—
Skupaj	6	38

Od 44 pozitivno rešenih predlogov je bilo 6 tehničnih izboljšav in 38 koristnih predlogov.

Za navedenih 44 pozitivno rešenih predlogov so bile avtorjem izplačane nagrade v skupnem znesku 387.484,94 din. Za 17 odklonjenih predlogov je bilo v skladu z 10. členom našega pravilnika izplačanih 1.700,00 din.

Delavski svet je nagradil 1 predlog, ki ga je morala komisija zaradi določil našega pravilnika odkloniti. Znesek izplačane nagrade je 4.500,00 din.

PREGLED IZPLAČANIH ZNESKOV PO SKUPNOSTIH TOZDOV

Skupnost tozdov	Nagrada za pozitivno rešene predloge	Izplačilo za odklonjene predloge	Nagrada delavskega sveta	Skupaj
TAP	173.938,37	700	—	174.638,37
TTI	191.696,57	700	—	192.396,57
Umetno usnje	3.500,00	100	—	3.600,00
KET	8.300,00	200	4.500,00	13.000,00
OSS	10.050,00	—	—	10.050,00
Skupaj	387.484,94	1.700	4.500,00	393.684,94

Za iznajditeljsko dejavnost delovne organizacije na lokaciji Kranj je bilo v letu 1977 izplačanih skupaj 393.684,94 din.

Pri pozitivno rešenih predlogih je bilo možno za 25 prelogov (56,8 odstotka) izračunati gospodarsko korist.

Skupna gospodarska korist navedenih predlogov za leto 1977 znaša 7.742.869,88 din.

PREGLED PRIHRANKOV (GOSPODARSKE KORISTI) PO SKUPNOSTIH TOZDOV

Skupnost tozdov	Gospodarska korist	Pri številu predlogov
TAP	2.590.954,05	8
TTI	4.847.706,79	13
KET	119.993,00	2
OSS	184.216,04	2
Skupaj	7.742.869,88	25

STANJE KOMISIJ

Za 111 obravnavanih predlogov sta se komisiji sestali: komisija delovne organizacije 40 krat, komisija v TTI 5 krat.

OBRAVNAVANJE PREDLOGOV

Komisija je obravnavala 62 predlogov po enkrat, 26 predlogov po dvakrat, 4 predloge po trikrat, 1 predlog štirikrat, 15 predlogov je obravnavala le delavski svet. Za 2 predloga je bil le pripravljen material za obravnavo.

Delavski svet je obravnaval 15 takih predlogov, ki so jih komisije rešile že prejšnja leta, zdaj pa je bilo treba potrditi izplačilo nagrade za prvo oz. drugo leto uporabe predloga.

PRIMERJAVA VAŽNEJŠIH PODATKOV Z LETOM 1976

Leto	Prijavljeni predlogi	Obravnavani predlogi	Nagrajeni predlogi	Letni prihranek	Izplačane nagrade	Podelj. diplome
1976	63	111	37	1.420.332,16	114.420,26	42
1977	58	111	44	7.742.869,88	393.684,94	47
Razmerje nagrade	prihranki					
leto 1976	8,5 %					
leto 1977	5,1 %					

V letu 1977 je bil drugič organiziran izlet za vse avtorje, ki so v letu 1976 prijavili kakršenkoli iznajditeljski predlog. Pobudo in organizacijo izleta je s pomočjo sindikata izvedel Razvojni tehnološki institut. Povabljeni so bili avtorji vseh predlogov, tudi tistih, ki so bili odklonjeni.

Še podatek o tem, kolikšen del od celotnega prihranka smo porabili za izplačilo nagrad avtorjem: 5,1 odstotka, torej se je ves preostali del, t. j. 94,9 % porabil v korist celotne delovne organizacije.

Saša

VESTI IZ GUMARSTVA

DRAŽJI AVTOPLAŠČI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Večina velikih ameriških družb, ki proizvajajo avtomobilske plašče je podražila svoje izdelke za 3–6 odstotka. Vzrok so dražje surovine in povečani proizvodni stroški.

EKOS — Guma i kaučuk, Beograd, 15. julij 1977

POVEČANJE ZMOGLJIVOSTI GUMASKIH TOVARN V GRČIJI

Ameriška firma »Goodyear Tire and Rubber Co« bo investirala 3 milijone dolarjev za povečanje kapacitet svoje tovarne avtomobilskih plaščev v Sindonu blizu Soluna. Povečali bodo kapacitete za proizvodnjo avtomobilskih plaščev in cevi ter pričeli s proizvodnjo nekaterih gumenih izdelkov.

EKOS — Guma i kaučuk, Beograd, 18. julij 1977

VEČJA POPULARNOST RADIALNIH AVTOPLAŠČEV V ZDA

Strokovnjaki ameriške firme Goodyear predvidevajo, da bo v ZDA leta 1980 od celotne planirane proizvodnje 212,4 milijona avtomobilskih plaščev 129 milijonov radialnih. 77 odstotkov radialnih avtomobilskih plaščev bo prodanih na domačem trgu.

EKOS — Guma i kaučuk, 25. julij 1977

O DELU OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS VZDRŽEVANJE

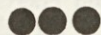
Delo v osnovni organizaciji ZSMS Vzdrževanje ima glede na ostale osnovne organizacije nekatere specifičnosti. Člani naše organizacije so predvsem delavci s poklicno šolo. Zaradi narave dela smo v delovnem času razporejeni po vsej tovarni, kar pri organizaciji povzroča precej težav. Čeprav organizacija deluje že več let, je njeno delo še vedno preveč kampanjsko. Že več let se ponavlja, da delo nekaj časa dobro teče, potem pa spet zamre. Prav tako delo osnovnih organizacij zamre med kolektivnim dopustom (večina delavcev dela po ves dan), mesec dni pred in mesec dni po kolektivnem dopustu, ko sami izrabljamo dopust. Že vsa leta, posebno pa letos, se pojavlja problem, da imamo mladi vedno manj prostega časa. Veliko mladih se izobražuje poleg dela, nekaj pa jih pomaga doma na kmetijah, kmetijah. Kljub vsemu pa delo Kljub vsemu pa delo le nekako poteka. V letu 1977 smo sodelovali z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v KET, sodelovali smo na kvizu, ki ga je organizirala osnovna organizacija ZSM Umetno Usnje, priredili tekmovanje v kegljanju in imeli idejnopolitično predavanje. Še najbolj pa smo ponosni na zadovoljivo rešen primer nagrajevanja, ki ga je sprožila prav mladina, kasneje pa je bil obravnavan še na zboru delavcev. Omembe vredno je tudi to, da sta se dva naša mladince udeležila zvezne mladinske delovne akcije, in sicer Parteli Tibor in Zorko Anton. Da smo lahko opravili vsaj to, gre zahvala predvsem predsedstvu in nekaterim posameznikom. Še posebno moramo pohvaliti prejšnjega

predsednika Stanešiča, ki je delo dobro zastavil in ga v precejšnji meri tudi opravil. O tem, kaj bomo delali v letu 1978, pa smo se dogovorili na sestanku osnovne organizacije 11. 11. 1977, kjer smo sprejeli program dela. Da bi lahko bolje delali, si moramo veliko prizadevati za čim večjo aktivnost vseh mladih, še posebno pa članov ZK v osnovni organizaciji. Za doseg tega cilja pa računamo tudi na pomoč vodstva tozda in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, ker je prav od organiziranosti odvisno, kako bomo izvedli zastavljeni program, ki ni tako majhen.

Miro Čarman

Mladi zavestno izpolnjujejo svoje samoupravljalске pravice

Večina mladih je bila prvič v Savi, zato jih je tembolj zanimalo delo v naši proizvodnji.

V tednu mladine smo imeli v gosteh mlade iz kranjskih podjetij in JLA.

»TEDEN MLADINE« V SAVI NI ŠEL MIMO NAS

V petek, 16. decembra 1977, so nas v popoldanskem času obiskali in si ogledali našo delovno organizacijo pripadniki JLA in predstavniki mladine iz posameznih slovenskih občin. Obisk naše tovarne je spadal v program prireditvev pod naslovom »Teden mladine v Kranju«, ki je bil od 12. do 18. decembra 1977 in ga je organizirala občinska konferenca ZSMS Kranj.

Goste smo popeljali skozi proizvodne prostore TAP, ker za ogled ostalih proizvodnih prostorov ni bilo časa, in jim na kratko razložili potek proizvodnje. Kasneje smo jih v prostorih nove upravne stavbe seznanili z rastjo in asortimentom proizvodnje, orisali smo jim pot samoupravljanja v Savi in poudarili prispevek Savčana – samoupravljalca k hitri rasti podjetja in njegovi aktivnosti izven delovnega časa. Razgovor sam je kasneje pokazal, da smo bili za celotnejši prikaz naše delovne organizacije slabo oskrbljeni z nekaterimi statističnimi podatki in zato na nekatera zastavljena vprašanja nismo mogli konkretno odgovoriti.

Po ogledu proizvodnih prostorov TAP sem tri mladince izmed obiskovalcev povprašal o vtisih, ki so jih dobili pri bežnem ogledu proizvodnje.

MARINA HRIBERNIK – študent sociologije in zgodovine: »Premalo se spoznam na proizvodnjo, da bi lahko o njej kaj bolj konkretnega rekla. Kot nestrokovnjak lahko rečem, da imate dobro tehnologijo in pa zelo težke delovne pogoje kot so hrup, vročina, smrad. Občutek sem imela, da je človek suženj stroja in da na pogled vse lepo teče, seveda se mora človek vsemu temu prilagoditi, kajti stroji sami zahtevajo velike telesne zmogljivosti.«

FRANC ARNUŽ – član predsedstva pri občinskem komiteju ZSMS Domžale: »Zelo sem presenečen nad tehnologijo v Savi in mojim očem ni ušel izreden fizični napor, saj pri takem delu človek resnično zasluži kruh v potu svojega obraza. Doživeli smo tudi izreden sprejem predstavnikov mladine in sem z ogledom TAP zelo zadovoljen. Mladim priporočam ogled vaše tovarne, kajti tu dobiš občutek, kako dela fizični delavec, delavec, ki ga premalo cenimo.«

DAVOR BAUMAN – dipl. inž. kemije – trenutno vojak: »Zelo sam vesel, da so nam mladinci Save omogočili ogled svoje delovne organizacije, kajti zelo rad si ogledujem tovarne, to je namreč moja 'bolezen'. O vtisih iz tovarne bi rekel samo to, da sem dobil občutek zelo dobre organiziranosti proizvodnje, posebno to velja za linijo izdelave radialnih gum. Moram reči, da sem dobil občutek, da so delovni pogoji zelo težki in da bi se za izboljšanje tega dalo še marsikaj napraviti.«

Prebrali ste lahko, kaj je mladince v TAP najbolj impresioniralo in s kakšnimi vtisi so se odpeljali v kino Center, kjer je sledila prireditve, na kateri so proglasili zmagovalce tekmovanja »Odličje 22. december« in »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti«, ki sta ju pripravila republiški komite ZSMS ter poveljstvo ljubljanskega armadnega območja. Prireditve se je udeležil poleg nekaterih visokih gostov tudi 80-letni Franc Leskošek-Luka, prvi slovenski partizanski poveljnik, ki so mu ob tej priložnosti izročili album spominskih fotografij, zlato značko mentorja ZSMS, cepin in alpsko uniformo ter plaketo Prešernove brigade.

Po tekmovalnem delu in podelitvi priznanj posameznikom in organizacijam je sledila v Iskrinih prostorih na Laborah zabava, popestrena s kulturnim programom.

Jože Vratarič

POHOD – DRAŽGOŠE 78

V nedeljo, 8. januarja 1978, se je zbralo 48 tabornikov in planincev iz Save pred kinom Center, pripravljenih za pohod v Dražgoše. Vodil nas je izkušeni planinski vodnik Lojze Ilijaš. Odhod je bil napovedan ob 7. uri. Začeli smo točno. Pot nas je vodila iz Kranja po obronkih Šmarjetne gore na Jošt, kjer je bil kratek počitek v taborniškem domu Albina Drolca. Tu so nam taborniki postregli s toplim čajem. Po počitku nas je pot peljala na Mohorja, kjer je bil zopet počitek in nato smo nadaljevali pot v Dražgoše. Kolona se je vila po stezicah, ki so bile na nekaterih mestih poledenele, tako da je marsikateri občutil trdoto zemlje. Razgled je bil zelo slab, saj nas je spremljala precejšnja megla, iz katere je stalno pršilo. Nekateri so dobivali sive lase od vlage in mraza. Vendar to ni bila prepreka, da ne bi zapeli kakšno pesem in da ne bi bilo izrečeno precej burk na račun tega ali onega.

»Živemu človeku se vse dogodi,« govori stari rek, tako je bilo tudi z našim vodnikom. Dogodilo se je, da je bil zadnji v koloni tudi prvi. Zašli smo, vendar ne tako hudo, da bi zgubili veselje do pohoda. Jasno, snovi za šale je bilo za dober del poti dovolj.

Tudi v Dražgošah nas je pričakala megla in seveda, množica ljudi. Sam Trček iz RTV je bil tam. Ne vem ali se je ustrašil prvih v koloni ali kaj, da je ravno takrat zaključil komentar, ki ga je poslal v svojo centralo.

Glavna slovesnost je bila napovedana za 14. uro, toda žal smo morali nadaljevati pot v Rudno, kjer nas je čakal avtobus, ki je ob 15. uri odpeljal v Kranj. S svojim pohodom smo počastili spomin na zgodovinski trenutek, ko je naš narod bil svojo težko borbo za svobodo. Spomnili smo se težke borbe v Dražgošah, ko so vaščani in vsi borci, posebno še Bičkovi, v neenakopravni borbi dokazali, da se ne dajo kar tako. Kljub hudi zimi in snegu so držali nasprotnika v šahu do zadnjih nabojev. Horvat

Srečali smo se

HUJE – PLANINA – ČIRČE

Krajevna konferenca SZDL si prizadeva, da bi občane krajevne skupnosti Huje – Planina – Čirče čimbolj zbližala. Zavedamo se, da so lahko v svojem delu učinkoviti samo tisti občani, ki se poznajo, se razumejo med seboj in ko mlada generacija aktivistov spozna, da se je svojih metod dela in delovnih vrlin naučila pravzaprav od starejših, od občanov, ki so v delo krajevne skupnosti vložili nemalo ur svojega prostega časa in naporno delali v povsem drugačnih pogojih in času kot je to danes. Izvršni odbor socialistične zveze se je na eni od svojih sej odločil, da ob tej problematiki preidemo od besed na delo. Prvi korak, ki smo ga napravili na področju zbliževanja občanov, je bil priprava proslave ali obeležja ob vsakem pomembnejšem prazniku.

Za starejše aktiviste, ki so leta aktivno delali na terenu te krajevne skupnosti, smo se odločili pripraviti novoletno srečanje s pogostitvijo in jih tako ponovno zbližati, jim pokazati hvaležnost za njihov trud in napore pri delu. 27. decembra smo se tudi resnično srečali. Z mnogimi smo se prvič globlje spoznali.

Za mnoge je bil to dogodek, ki ga niso pričakovali. Prijetno razpoloženi so prihajali na to srečanje, novoletno voščilo in stiski rok so pomenili pravo vrednoto. Nekateri izmed njih so še vedno aktivni in so to prijetno razpoloženje izkoristili za medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj. V medsebojnem kramljanju in vedrem razpoloženju so se z novimi željami za srečno in uspešno novo leto razšli, da bi se še kdaj srečali.

Sekretar SZDL
Jože Perko

Posnetek s srečanja dolgoletnih aktivistov SZDL Huje – Planina – Čirče.

Malka Blatnik

Preživeti 36 let v kolektivu ni majhna stvar, živeti in delati to dolgo vrsto let v velikem kolektivu, v takšnem kot je Sava, pa je še dosti večja stvar. Koliko fizičnega in umskega dela je vtkanega v našo sedanjost, koliko je bilo odrekanj in radosti, koliko slabih in dobrih trenutkov. Teh vrst ne pišem zato, da bi nekoga ovenčal z vsemi mogočimi presežniki, pišem jih zato, da bi jih prebral sleherni od nas, pa tudi Malka, ki je danes ni več med nami, Malki, ki je še včeraj sproščala zmesi, imela pregled nad zaprtimi in sproščenimi zmesmi.

Danes je Malka v zasluženem pokoju, doma ima vedno dosti dela, odrasle otroke, s katerimi nima več težav, mislim takih, kot jih imajo mamice z malčki.

Naneslo je, da sem se z njo lahko tudi pogovarjal o letih, ki jih je preživela tu med nami in za nas.

Malka se je zaposlila v Savi v letu 1944. V tistih viharjih letih je bila edina možnost zaposlitev v kuhinji, sprejela jo je in vztrajala šest mesecev. S kančkom sreče se ji je ponudila priložnost, da se zaposli v kontrolnem laboratoriju. Celih šestnajst let je delala v obratu I. Ko pa se je Sava začela širiti tudi v današnji obrat II, se je Malka preselila v laboratorij ob stari valjarni in v njem vztrajala do konca.

Ko je Malka prišla v Savo, je bilo vseh Savčanov le nekaj sto, danes nas je nekaj tisoč. Sava je bila v tistih časih majhna obrtniška delavnica. Delo je bilo težko, a ne tako obsežno, z današnjim ga ni moč primerjati. Vse zmesi, ki smo jih kontrolirali v kontrolnem laboratoriju, si lahko preštel s prsti dveh rok, danes jih je deset veliko premalo.

Sava se je spreminjala, mi v laboratoriju pa smo to opazili le skozi povečan obseg našega dela.

Moj prvi vodja je bil inž. Franc Prisljan, ki nas je vzgajal v disciplinirane in odgovorne kontrolorje. Svojo natančnost je prenesel na sleher-

SREČNO, MALKA BLATNIK!

nega. Njegova šola me je spremljala skozi vsa ta leta. Težave so bile in težave bodo, vendar se z veliko volje lahko premosti vsak problem.

Razvoja Save nisem spremljala neposredno, velikokrat sem to opazila, ko se je pojavilo nekaj novega, velikega.

Odnosi? Odnosi so se spreminjali z leti, dobro sem se počutila v starem obratu, z novim delom v obratu II nisem bila zadovoljna, vsaj nekaj let, potem so se tudi tu odnosi uredili.

Vzgojila sem nekaj generacij laborantov, vselej ni bilo lahko, z nekaterimi sem se razumela, drugi niso razumeli mene, včasih je bilo kar hudo, pa sem le vzdržala.

In Sava danes? Vesela sem, da je Sava takšna, vesela sem, da je vse tako novo in moderno, vesela sem, da sem nekaj prispevala tudi sama, vendar danes z veseljem odhajam v pokoj. Ne, nihče se mi ni zameril, sem utrujena sem po vseh teh letih. Ni več tiste pristnosti v odnosih, ki smo jih poznali včasih, preveč nas je, da bi se vsi poznali.

Kaj naj svetujem mladim, tistim, ki ostajajo? Delo je tisto, kar cenimo, zato naj bodo vsaj takšni, kot smo bili mi, ki smo naredili prve korake v Savi. Uspehi pa ne bodo izostali, če se bodo sodelavci med seboj razumeli.

Tako je razmišljala Malka, ko sem se pogovarjal z njo. Res z veseljem odhaja v pokoj, vendar je teh 36 let dalo tudi Malki Blatnik oznako Savčana, Savčana, ki se bo še pojavil v svojem, do nadavno drugemu domu, Savčana, ki je to bil in bo ostal.

Na koncu razgovora me je naprosila, da, če je le mogoče tudi v glasilo objavimo njeno zahvalo vsem sodelavcem kontrolnega laboratorija in vsem ostalim sodelavcem, ki so ji namenili lepo spominsko darilo. Zahvaljuje se tudi za novoletno darilo.

Vsem Savčanom pa želi še obilo delovnih uspehov in življenjske sreče.

L. M.

HURA, SNEG IN ZIMSKE POČITNICE

so rekli učenci poklicne gumarske šole 20. januarja. Čaka jih štirinajst dni oddiha, sproščenosti, počivanja in še marsikaj, vendar ne vseh enakosti, brez obveznosti. Zakaj?

Redovalna konferenca, ki je bila v sredo, 18. januarja, je pokazala rezultate njihovega dela oz. ne-dela. Učni uspeh je naslednji, kakor kažejo suhoparne številke:

1. a razred
— od 16 učencev (in učenek) je pozitivno ocenjenih 12 učencev (in učenek) ali 75 %.

1. b razred
— od 16 učencev (in učenek) je pozitivno ocenjenih 11 učencev (in učenek) ali 68,75 %.

2. razred
— od 22 učencev (in učenek) je pozitivno ocenjenih 15 učencev (in učenek) ali 68,18 %.

Sami številčni rezultati učnega uspeha so v primerjavi z učnim uspehom v prejšnjih letih zadovoljivi, če ne celo boljši, vendar je razprava na redovalni konferenci pokazala, da nas to ne sme uspavati. Vzrokov (in dokazov) za to je več. Razprava o tem je mnenja nekaterih učiteljev le še potrdila, saj je na naši šoli prav redovalna konferenca zaradi posebnosti v organizaciji pouka edina možnost izmenjati mnenja med učitelji posameznih teoretičnih predmetov in praktičnega pouka. Tudi te redovalne konference so se udeležili predstavniki razrednih skupnosti. V razpravi o učnem uspehu se je izoblikovalo mnenje, da sam učni uspeh ni zaskrbljujoč, če ne bodo popustili učenci in učitelj tam, kjer je bilo doslej dokaj ugodno vzdušje v razredu — v prvih dveh razredih. Od teh dveh razredov je en razred precej enovit tudi v disciplini, drugi pa malo manj, kar je razumljivo zaradi nekaterih učencev iz drugih republik. Ti učenci imajo normalno nekatere prilagoditvene težave predvsem zaradi jezika in

spremembe okolja. Dekleta v obeh prvih razredih po učenem uspehu niso slabša od fantov, ugodno pa je, da so s svojo poklicno odločitvijo tudi zadovoljna.

Ob drugem letniku je bila razprava bolj živahna in tudi sorazmerno ostra, ne toliko o učenem uspehu, kot o disciplini v razredu, ki je pokazal precejšnjo solidarnost v negativnem smislu: delovne navade slabijo, čeprav bodo učenci čez dobrega pol leta opravljali zaključne izpite, nato pa jih čaka zaposlitev. Strah ni utemeljen, čeprav je morda nekaj objektivnih in subjektivnih vzrokov, kar bi morda rešili z dobro voljo obeh strani: učencev (in njihovih staršev) in učiteljev.

Predstojnik šole je učiteljem in učencem pojasnil tudi prizadevanja šole, da se skupno s strokovnjaki delovne organizacije vsebinsko pravočasno vključi v oblikovanje usmerjenega izobraževanja za gumarske poklice. To delo poteka v okviru posebne izobraževalne skupnosti za kemijo, farmacijo, gumarstvo... treba pa je poudariti, da je ta trenutek pričakala Sava vsebinsko (profili poklicev, učni načrti za strokovne predmete) dobro pripravljena. Zavzemamo se, da bo izobraževanje za gumarske poklice urejeno v skladu s potrebami delovne organizacije. Seveda pa bo tudi materialne in kadrovske pogoje šole potrebno urediti učinkovito in čimprej.

Za zaključek konference je morda nekoliko nenavadno izvenel predstojnikovo vprašanje, kaj mislijo učitelji o šoli v naravi (na snegu). Nenavadno morda zato, ker nihče glasno ni izrekel pomisleka o koristnosti tega, pač pa o materialnih možnostih. Enotno je bilo mnenje, da bi se morda to dalo izvesti ob materialni in kadrovske pomoči delovne organizacije. Ostaja pa vprašanje ČAS, ki nas bo lahko prehitel. Morda pa tudi ne?

Terezija Pivk

host so zobje, ki jih ima že zelo malo, a ravno tako mu lahko marsikaj zaupam in kljub redkim zobem jezik drži za nji-mi.

Davorin Karničar 1. a

Oči

Temen obraz,
svetle oči,
ki zrejo v prihodnost.
Kaj vidijo tam oči
današnjih dni?

Mar vidijo jutrišnji dan?
Mar vidijo
sonce, morje, nebo,
rože še lepše kot zdaj nam
cveto?

Mar vidijo tudi temnejše dni?
Mar vidijo tudi trnje in skrb?

Vidijo. Vidijo.
Oči današnjih dni.
Simon Starič

Dekle z druge strani ceste

Nekateri ljudje pravijo, da videz vara. Mogoče, vendar ne vedno. Ljudje, ki imajo strog obraz, so lahko prijazni ali pa tudi ne. Prav tako ti ljudje s prijaznim obrazom, nasmehom lahko razočarajo.

Ko čakam na avtobus, opazujem mimoidoče ljudi. Nekateri se mi zdijo prijazni in so mi všeč, drugi pa so mi zoporni, a ne vem zakaj.

Velikokrat, ko grem peš v šolo, srečam neko dekle. To dekle me zanima, ne vem zakaj. Mogoče zato, ker me vedno pogleda, ker se zjutraj vedno srečava, toda ne poznavam se, čisto tuji sva si.

Včasih tekmujem z njo, čeprav ona tega ne ve. Ko grem s postaje, če hodim bolj hitro, jo srečam nekje pred Park restavracijo. Če hočem, da jo srečam že pred gimnazijo, bolj pohitim, če pa hočem, da jo srečam nekje pred postajo, hodim počasi.

Ne vem, kaj bi si mislila, ko bi zvedela, da tekmujem z njo in celo pišem o njej. Lahko da bi bila malce jezna, vendar se mi zdi, da bi jo to le prijetno presenetilo.

Cilka Zadnikar

Naš razred

Naš razred predstavlja dvajset klopov in sedemnajst stolov, na katerih sedimo gumarji.

V prvi klopi sedi Davorin, smuča za tri in se snega veseli, v Italijo na trening leti. Simon to je fant, ki se mu jezik kar sam vrsti, redovalnica učitelja pa za dobro pašo njegovih oči poskrbi. V drugi klopi pa sedi Samo, tako imenovani Samac, se nikogar ne boji; po tem tudi on slovi. Branko jamra, da je Samac vzrok njegovemu klepetanju toda vemo vsi, da to ne drži. Sam v klopi sedi Joso, tih je in v razredu je, kakor da ga ni.

Marica iz bolnišnice je prišla in sedaj nam »drži« predavanja o zdravstveni vzgoji. Tomo nosi očala, suh je, se vsem reži, misli, da le on ve, kaj ga v razredu drži (socialne oči). Borut kemijo se uči, po tem le slovi. Mustafa v hrvaščini govori, se tepe, ter človeka z besedami lovi, toda za dobro voljo v razredu tudi poskrbi. Čazim pa le upa, da matematika popravi, kajti ve, da učenost tudi od matematike živi. Tatjana o ljubezni sanjari, se le te matematike boji, pravi, da to zanjo ni. Živojin želi »slovenački da priča«, toda iz ust mu kar en »tretji« jezik leti.

Veselin v cvekah nosi zastavo, pač misli, da se bo do polletja izboljšalo stanje. Miloš, to ti je veselje, poje, recitira: s tem nam razredno zabavo obogati. Vehbija se jezi, ker tehnologiji ni kos, toda našel je novi sistem; sedaj se jo na pamet uči.

Glava našega razreda pa je Franci, predsednik; ko nam govori, vsi molčimo.

Ko se konča zadnja ura, se vse te klopi oddahnejo, ker nas ni. Učitelji, pa si žele, da se stanje v našem razredu izboljša. Toda o tem razred ne razmišlja. Rajši se dobri volji in zabavi posveti.

To je razred, v katerem jaz živim.

Asima Kukavica

UČENCI POKLICNE GUMARSKE ŠOLE

Moj prijatelj

Ali imam prijatelja? Seveda ga imam in njegovo ime je Venček Pante. Mislim, da je to eden mojih prijateljev. Njega pa sem izbral zato, ker je to fant šegave narave. Če ga pričnem opisovati, moram povedati, da je urejen fant, ki vedno ve za kako šalo. Rad nosi ita-

lijanske kavbojke in zelene puloverje. Seznanjen je tudi z zdravim obutvijo. Ko se skupaj smučava, zelo rad poje v tujih jezikih in si besede kar sproti izmišlja. Nato rad reče, da se mora človek kdaj pa kdaj sprostiti. V šoli mu gre srednje dobro. Pravi pa, da odličnjak zato ni, ker to ni več moderno. Njegova edina sla-

Taki smo

V poklicni gumarski šoli

DELAVCU NAJ BO KNJIGA DOSEGLJIVA TAM, KJER ŽIVI IN DELA

Leta 1974 je marsikoga v Savi, in še zlasti v knjižnih založbah, presenetil predlog, naj bi sindikat organiziral prodajo knjig v delovni organizaciji. In vendar je bila že prva taka prodaja uspešna kljub nekaterih pomanjkljivostim. Takrat so prodajale knjige tri založbe: Mladinska knjiga Ljubljana, Cankarjeva založba in Državna založba Slovenije — popust je bil 10 %, odplačilo pa na tri obroke. Finančni uspeh prodaje ni bil majhen.

Od takrat je bilo tako organiziranih prodaj še šest, vsakokrat pa je prodajala ena založba (ali Mladinska knjiga ali Cankarjeva založba), ker je bil tako olajšan obračun. Uspeh prav pri vseh teh prodajah je dokaz več, da marsikdo kupi knjigo, če mu jo kdo

ustrezno ponudi. S tem mislimo na opozorilo, obveščenost o možnostih nakupa in izboru knjig. Informiranje se je v te akcije vedno zelo primerno vključilo z Informatorjem in stenskim časopisom.

In zadnja prodaja pred novim letom? Novost je bila v tem, da je bil izbor knjig bogatejši, mogoče pa je bilo kupiti tudi kasete in gramofonske plošče s pravljicami in tudi igrače. Finančni rezultat je bil naslednji:

— igrače	
plošče	
in kasete)	3.378.000 S din
— knjige	4.909.000 S din

Kaj smo kupili? Knjige: — ŽEPNA KNJIGA — 71 izvodov, Burda (22), Gospodinski koledar (12), Dve levi dve desni (12), Maksim Gaspari (6),

Slovenske narodne jedi (6), Slava vojvodine Kranjske (5), Slovenska kuharica (5), Narodne vezenine na Slovenskem (5), Sobne, okenske in balkonske rastline (5), Narava (5), 200 sobnih rastlin (5), Mladi vedež (4), Dobro je znati (4), Vse o gobah (4), Slovar tujk (3), Mala šola osebne nege (3), Ukana (3), Ljubezen močnejša kot smrt (3), Navzkrižja druge svetovne vojne (3), Letalci (3), Kaj mora ženska vedeti o sebi (3), Prešeren Poezije (2), Tito (2), Gajanje ruža (2), Dr. Živago (2), Domači zdravnik (2), Svetovalec za sodobno ženo (1), Enciklopedija okrasnih rastlin (1), Ana Karenina (1), Srečni zakon (1).

Za otroke smo kupili naslednje knjige: Zlata slikanica (4 komplete), pobarvanke (23 izvodov), Pojite, pojte drobne ptice (5), Martin Krpan (5), Kozlovska sodba v Višnji gori (6), Vozimo, vozimo vlak (4), Polonca gre na morje (5), Pehar suhih hrušk (4), Diko na potepu (3), Slovaške pravljice (2), Vozila in promet (2), Medved Pu (3), Abeceda (4), Kekčeve zgodbe (3), Čuj in Katka

(2), Afriške pripovedke (2), Mule (2), Potamček (2), Maj je maj (3), Tri botre lisičke (2), Maček Muri (2), Povodni konj (2), Viki Viking (4 komplete), Zlata knjiga (4 komplete).

Prepričani smo, da imamo od takih prodaj koristi delavci in založbe, čeprav ob vsaki akciji slišimo tudi negodovanja nekaterih, da to ni potrebno, da je to izživiljanje nekaterih in še kaj hujšega. Morda pa bi bilo potrebno kaj spremeniti? Oglasite se, predlagajte!

Terezija Pivk

GLAS
je vaš
najcenejši
poltednik

DEDEK MRAZ JE OBISKAL NAŠE OTROKE

Obisk dedka Mraza v Prešernovem gledališču, ki ga je organizirala naša delovna organizacija, je bil uspešen in prepričani smo, da so ga bili naši malčki iskreno veseli.

Obdarjenih je bilo 1.200 otrok starih od 3 do 7 let. Dobili so različne igrače, vredne 120,00 din.

Zaradi takega števila otrok smo organizirali 4 gledališke predstave »Kralja v časopisu«. Najbolj so bili zadovoljni starejši otroci, ki so vsebino igre bolje razumeli. Ob tej priložnosti bi radi povedali še to, da se vsako leto sproti dogovarjamo s Prešernovim gledališčem za predstavo, ki jo bodo gledali naši malčki, vendar z izbiro nismo vedno zadovoljni.

O obdaritvi otrok za dedka Mraza smo v naši službi premišljevali celo 1977. leto, saj se je na našo pobudo omenjena obdaritev obravnavala na komiteju pri občinskem sindikalnem svetu že v prvi polovici leta 1977.

Ugotovljamo namreč, da obdaritev otrok za dedka Mraza že nekaj časa ne dosega več pravega namena, predvsem iz razlogov, ki jih navajamo.

Vemo, da politika obdaritve ni enotna, ker jo delovne organizacije pripravljajo vsaka na svoj način. Tako se vsako leto dogaja, da so nekateri otroci obdarjeni večkrat (tudi trikrat) in da tudi večkrat vidijo enako predstavo, ki ni poceni, saj je ena predstava veljala 4.500,00 din. Imamo pa tudi otroke, ki to lahko doživijo le enkrat ali pa še to ne.

Možnosti poenotenja načina obdaritve so jasno začrtane, vendar so te vezane na določen čas in organiziran pristop. S tem mislimo na to, da prevzamejo vso stvar v roke posamezne krajevne skupnosti, ki bi z morebitno pomočjo delovnih organizacij pripravile ustrežnejši način obiska dedka Mraza. Seveda bi morale krajevne skupnosti spremeniti dosedanje vsebino obdarovanja oz. spremeniti pojmovanje dedka Mraza. Nujna bi bila povezava s strokovno službo skupnosti otroškega varstva.

Zaradi časovne stiske problem obdaritve ni bil rešen v leto 1977, zato planiramo, da bo reševan že takoj v začetku leta 1978. Glede na to, da se predvideva sprememba načina obdaritve otrok in da je ta sprememba pomembna tudi za vse zaposlene, vas prosimo, da s predlogi ali pripombami pomagate pri novi organizaciji obiska dedka Mraza in se oglasite v oddelku za socialno varstvo in družbeni standard. Anamarija Pavlovič

SEDEM KRST ZA RONKARJEVO DRUŽINO

Upokojenega podpolkovnika Jožeta Vidica s Sela pri Zirovnici ni treba posebej predstavljati, saj se je s številnimi reportažami in članki uveljavil kot znan publicist, kot pisatelj, pa vnet raziskovalec raznih dogodkov iz NOB. Vse tri dosedanje njegove knjige Beg z morišča, Zločin pri Lenartu in Po sledovih črne roke so bile takoj razprodane, ponovno natisnjene in spet razprodane.

Čez nekaj dni bo pri Založbi Borec izšla njegova četrta knjiga s morda malo nenavadnim naslovom Sedem krst za Ronkarjevo družino. Naslov je pisatelj povzel po resnični zgodbi. Dogaja se v okolici Vač in Slivne v litijski občini. V decembrski ofenzivi 1944. leta so Nemci in domači izdajalci v naravni votlini pri Slivni ujeli 13 domačinov in terenskih aktivistov OF. Odpeljali so jih na bližnji poledneli travnik in razen enega, ki mu je uspelo pobegniti, vse postrelili.

To je le ena od številnih zgodb, vendar ni jedro knjige. Vidic je največ pozornosti posvetil junakom varnostno obveščevalne službe, obveščevalcem, oznovcem in vedevevcem. Kot v vseh dosedanjih knjigah tudi v tej opisuje samo resnične zgodbe. Pri tem je uporabil tudi arhivsko gradivo iz VOS, OZN in OZNA, ki ga hrani republiški sekretariat za notranje zadeve. Nekateri dokumente citira, druge pa objavlja kot fotokopije.

Prvič boste prebrali, kje, kdaj in s katerim partizanskim funkcionarjem je dobil zvezo šef gestapa Rosumeck (zgodilo se je blizu Radovljice); kako so odkrili in uničili oddelek OZNA za kranjsko okrožje pod Dobrčo; kaj se skriva za trojnim umorom v Podbrezjah; o pokolu na Poljšici; zakaj so Mazjovemu Tonetu z Brnikov razrezali hrbet in ga ubili in kaj o tem pravi obveščevalno poročilo iz leta 1944; je bil gestapovec Guck, ki je bil na vodilnem položaju v begunjskem zaporu res protinacist; kako so aktivisti reševali pokojnega narodnega heroja Antona Dežmana, ko je bil ranjen blizu Golnika. Lahko bi naštevali še in še.

Po vojni je na Gorenjskem strahovala križarska banda Ahačič-Lauseger. Najprej sta ubila obveščevalnega oficirja KNOJ Bokala, nato pa še obveščevalnega oficirja Jožeta Pintarja-Martina (med vojno je bil komandir grupe VOS za radovljiški okraj, potem pa obveščevalni oficir v gorenjskem bataljonu brigade VDV). Morilca sta bila med vojno partizana, po vojni pa leto dni oba pri OZNA, nato pa sta osnovala bando. Kaj je Ahačič povedal preiskovalnim organom, ko so ga organi UDV ujeli in kaj na tajnem sojenju?

Knjiga obsega 513 strani, na katerih je 150 fotografij in dokumentov. Stane 185 dinarjev in jo vsem priporočamo. Dobi se v vseh knjigarnah.

SPREMEMBE V ZVEZI Z ZAKONOM O MERAH

Po zakonu o merskih enotah in merilih, objavljenem v Uradnem listu SFRJ štev. 13/1976, ki velja od 1. julija 1976, se lahko v javnem prometu na ozemlju SFRJ uporabljajo samo merske enote Mednarodnega sistema enot SI. Uporaba drugih merskih enot je dovoljena samo v primerih, ki so s tem zakonom predvideni. Zakon je določil 31. december 1980 kot rok, po katerem se lahko uporabljajo samo uzakonjene enote. Po tem datumu lahko tudi v Jugoslaviji pride do rahle zmede, podobne oni, ki je nastala na Japonskem, v Angliji, Kanadi in drugih deželah, kjer so pred leti svoje nacionalne enote zamenjali z metričnimi, če se ne bomo na ta datum pravočasno in temeljito pripravili. Po tem dnevu bo z 20 tisoč do 500 tisoč dinarjev kaznovana tista organizacija združenega dela ali druga pravna oseba, ki bo v svojem poslovanju oziroma pri svojem delu uporabljala merske enote, ki niso določene z navedenim zakonom.

Po navedenem datumu bo moralo iz vsakdanje uporabe izginiti mnogo doslej povsem vsakdanjih enot, med njimi so najbolj pogosto uporabljene atmosfera, kalorija, konjska moč. Že od 1. julija 1976 pa naj bi se nikjer več ne pojavljale enote kilokalorija, kilopond na ploščinsko enoto in nekatere druge.

Navedene spremembe je treba izvesti v vseh standardih, ki jih bo z navedenim datumom v veljavi okrog 3000. Če torej to delo razdelimo na preostala tri leta, je treba vsako leto popraviti 3000 standardov ali vsak delovni dan preko 10. Le malo je namreč standardov, v katerih ne nastopajo enote. Seveda bo to delo treba opraviti tudi pri izdaji učbenikov, pa tudi za obveščanje po časopisih in televiziji to velja.

MEDNARODNI SISTEM ENOT

Enote, ki bi jih poslej uporabljali v Jugoslaviji, slonijo predvsem na Mednarodnem sistemu enot (System international), ki postaja svetovni sistem. Sestavljajci standardom že dolgo želijo medsebojno uskladiti merske enote, saj se pri današnjem položaju dva strokovnjaka marsikdaj ne moreta sporazumeti, zato je marsikatero trgovanje opušeno prav zato, ker so standardi neusklajeni, izvor tega pa je predvsem v neusklajenosti osnovnih mer.

Mednarodni sistem enot sloni na naslednjih osnovnih enotah:

dolžina — meter (m),
masa — kilogram (kg),
čas — sekunda (s),
električni tok — amper (A),
termodinamična temperatura — Kel vin (K),
množina — mol (mol) in
svetlobna moč — Kandela (cd).

IZJEME

Čeprav je naš zakon precej oster, vendar dovoljuje še nekaj izjem, to je tudi po letu 1980 bo v Jugoslaviji veljalo precej enot, ki jih bodo v drugih državah med tem že odpravili, ali pa jih v državah, ki uvajajo nove sisteme, sploh ne bodo uvedli. Take naše izjemne enote so morska milja, ar, hektar, tona, tax, bar... Takih izjem je 30 in zaenkrat še ni znan datum, ko bodo tudi te mere usklajene z Mednarodnim sistemom enot. Težko je reči, če je ta popustljivost upravičena, vsekakor pa bo z uveljavljanjem navedenega zakona, kljub navedenim izjemam, veliko težav.

KILOPOND, KALORIJA, ATMOSFERA...

Po mnenju strokovnjakov bodo težave povzročale predvsem tiste enote, katerih uporaba je danes še dovoljena, z začetkom leta 1981 pa bodo najstrože prepovedane. Nihče še ne more predvideti težav v zvezi s spremembami, ki jih bodo zahtevale opuščene enote v šolstvu, industrijski standardizaciji in v trgovini. Te enote so kilopond, tehnična atmosfera, fizikalna atmosfera, mm Hg, mm vodnega stolpca, kilopond meter, kalorija, konjska sila in kvintal. Kilopond bo treba izraziti z 9,80665 njutnov, tehnično atmosfero z 98,0665 kilopaskalov, kalorijo z 4,1868 džulov, konjsko moč z 0,375498 kilovatov, kvintal pa s 100 kg.

Vse kaže, da pri uvajanju novih merskih enot ne bo šlo le za spreminjanje po matematični poti, ampak si bo treba pridobiti tudi nove predstave. Tako se je kalorija npr. v termodinamiki pojavljala v obliki večje enote — kilokalorije, pa tudi v receptih za hujšanje smo jo srečevali v tej obliki. Znano je bilo, da se hujša že pri 800 kilokalorijah, po letu 1980 pa bo možno hujšati za spremembo pri 200 kilodžulih.

Kaj pa merjenje krvnega pritiska? V zdravstvu se sicer še niso dokončno dogovorili, vsekakor pa ob teh meritvah od zdravnika ne bomo več slišali, da je gornji pritisk 130, spodnji pa 85 še kar v redu, ampak nam bo pri tem govoril v paskalih, seveda ne v decimalkah, ampak bo treba te

»normalne meje« zaokrožiti na cela števila.

KILOVATNI MOTORJI

Doslej so izdelovali motorje npr. z 80 konjskimi močmi, kar znaša po novem zakonu 59 kilovatov. Zelo verjetno je, da bodo enote toliko zaokrožene, da bo tak motor imel moč 60 kilovatov.

ŠE DRUGE SPREMEMBE

Sčasoma bodo prišle še druge spremembe, ki so že nastopile drugod. Tako na primer v ZDA prodajajo mleko v enotah »US liquid quart«, po novem sistemu pa bodo kupci prav kmalu dobili manjše »tetrapak«. Mleka bo natančno 5,4 odstotkov manj v spremenjeni embalaži. Na »tetrapak«

mleka bo poslej pisalo 1 liter, quart pa je 0,94636 kubičnega decimetra. Liter na srečo že imamo, ostanejo pa nam še drugod nič več veljavne enote minuta, ura, teden in podobno.

V zvezi z zgornjim tekstom lahko dobite v našem oddelku tehnološke dokumentacije v RTI na vpogled naslednje tabele:

- za preračunavanje kilopond — newton
- za preračunavanje kalorija — joule
- za preračunavanje konjska moč — kilovat
- za preračunavanje atmosfera — bar
- za preračunavanje tour — milibar

Dobro bi bilo, da vsi v podjetju, ki jih merske enote zadevajo, pregledajo navedene tabele.

Izbrali smo za vas

VLOGA INŽENIRJA TEHNOLOGA V PROCESU PROIZVODNJE

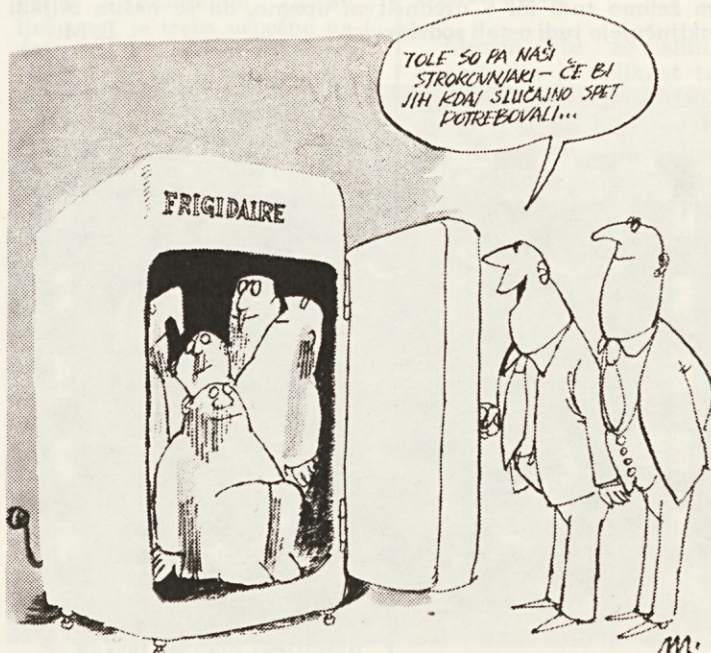
Osnovna naloga inženirja tehnologa v kemično tehnološkem procesu proizvodnje je optimalno vodenje procesa, ker tako kot je delavec zadolžen za svoj stroj — svoj del procesa in za njega odgovarja, tako je tudi inženir tehnolog zadolžen in odgovoren za tehnološki proces v celoti. Delavec in tehnolog na ta način ustvarjata nedeljiv sistem, medsebojno se dopolnjujeta in drug brez drugega ne moreta uresničevati svoje družbenoekonomske funkcije. Iz tega izhaja jasen zaključek, da je tehnolog sestavni del delavskega razreda.

Kemično tehnološki proces zahteva stalno spremljanje in

vzdrževanje odgovarjajočih parametrov proizvodnje, skladno z uporabo celega sistema podatkov, njihove enostavne ali težje obdelave, na osnovi le-teh pa se sprejemajo zaključki za poseganje v proces in njegovo optimalno vodenje. Če to tehnolog ne dela individualno, ali kar je pogostejše potrebno — teamsko — potem ne izpolnjuje svoje osnovne obveznosti, ne opravlja dela, za katerega je najbolj poklican.

Na žalost pa se pri nas pogostokrat dogaja, da proces upravlja z inženirjem in ne on z njim. Od tu izhajajo tudi razlage za nepredvidene izgu-

(Nadaljevanje na 25. strani)

Podpis k tej karikaturi ni potreben.

NAŠE ROKOMETNO MOŠTVO GUMAR

Odločili smo se, da vam v tej številki glasila predstavimo rokometnaše-gumarje. Že nekaj časa naše rokometno moštvo uspešno nastopa v občinski ligi in dosega lepe rezultate. Da bi o njegovem delu izvedeli kaj več, smo na razgovor povabili Janeza Kompareta, ki že vseskozi igra v tem mladem rokometnem moštvu. Povedal nam je naslednje:

»Ideja, da ustanovimo kvalitetno rokometno moštvo, se je pojavila še pred dvema letoma, na vsakoletnem športnem srečanju gumarjev iz vse Jugoslavije. V lanskem letu pa je bila tudi uresničena. Ustanovili smo rokometni klub, ki ga sestavljajo izključno člani naše delovne organizacije. Takoj smo začeli tudi z delom in se vključili v občinsko rokometno B ligo, ki po kvaliteti ne zaostaja za A ligo. Da ne bi bilo nesporazuma, A oz. B liga ne predstavlja nikakršnega vrhunskega rokometu. S tem novim načinom tekmovalstva bomo v občini poskrbeli za množičnost in na koncu tudi za kvaliteto, težimo pa predvsem k temu, da bi se kar največ mladih vključilo v zdravo športno življenje. Z drugimi besedami bi to ligo lahko imenovali tudi malo močnejšo »trim ligo«. V letošnjem letu smo se uvrstili zelo visoko, lahko bi bili celo vodeči v B ligi po končanem jesenskem delu tekmovalstva, vendar smo bili malce oškodovani in smo se tako morali zadovoljiti s tretjim mestom. Nekaj težav imamo tudi zato, ker dva igralca delata v izmenah in ne moreta sodelovati na vseh tekmah. V letošnjem letu smo se udeležili tudi tekmovalstva na Gumijadi, sodelovali smo na igrah Polikema in že tradicionalnem peterboju steklarjev, gumarjev, železarjev in kovinarjev ter na vseh občinskih tekmovalstvih, kjer smo dosegli nekaj lepих uspehov.

Ob vsem, kar sem že povedal, naj omenim še to, da naš cilj ni biti za vsako ceno prvi, temveč se zadovoljujemo že s tem, da lahko igramo. V bodoče pa nameravamo v svojo sredino privabiti še nekaj mladih igralcev, ki nam bodo v pomoč in v zagotovilo, da naš klub ni samo za izbrane, temveč je odprtega tipa, v katero bi res radi vključili čimveč mladih moči.

Pri našem delu nam je v veliko pomoč tudi naša delovna organizacija, ki nam je namenila nekaj sredstev, da smo lahko plačali vsaj osnovne stroške, ki nastajajo ob tekmovalstvih, z delom sredstev pa smo si nabavili novo opremo. Tako danes naša ekipa predstavlja jedro rokometu v Savi, nosilca vseh tekmovalstev, tako v Savi kot tudi navzven.

Računamo, da bomo z zastavljenim delom nadaljevali, da bomo v naš klub vključili čimveč Savčanov in poskrbeli tudi za podmladek.

V mesecu aprilu se bo tekmovalstvo nadaljevalo, upamo, da bo to nadaljevanje prineslo še boljše rezultate in da se bo naša kvaliteta dvignila. Potihoma upamo, da bodo svoj prispevek h kvaliteti prispevali tudi sodniki, ki se v dosedanjih srečanjih niso preveč izkazali.

Veliko uspehov v nadaljnjem medobčinskem tekmovalstvu jim želimo tudi mi v uredništvu, upamo, da se našim željam priključujejo tudi ostali sodelavci.

L. M.

Mirko Kraker je dobil priznanje za uspehe v letu 1977.

Članska ekipa, ki bo zastopala barve kolesarskega kluba Sava v letošnji sezoni. Na skrajni desni pa sta trener Franc Hvasti ter predsednik kluba Filip Majcen.

Ekipa je okrepljena z novim tekmovalcem Frelihom, ki je doslej nastopal za Rog.

VOLILNA SKUPŠČINA KOLESARJEV SAVA

Navada je, da se člani organizacij, društev ali klubov enkrat na leto sestanejo, da pregledajo svoje delo, uspehe ali neuspehe in si začrtajo nadaljnjo pot.

Tako so napravili tudi kolesarji Save. V torek, 17. januarja, so se zbrali že dvajsetič, številno kot še nikoli. To ni nič čudnega, saj so uspešnejši kot marsikateri kolesarski ali drugi klub.

Veliko dela je bilo vložnega v teh dvajsetih letih, velikokrat se ni vedelo, če bo klub sploh še obstajal zaradi težav, s katerimi se je spoprijemal pri svojem delu. Da so uspešni, se lahko zahvalijo vztrajnosti in zanesenjaštvu, ki jih je spremljalo do danes, ko so lahko upravičeno ponosni na svoje uspehe in delo, tako tekmovalno kot organizacijsko.

Lansko leto je bilo prelomno za delo kluba, saj so sprejeli srednjeročni načrt razvoja kluba in prešli pri kolesarjih

vseh kategorij na strokovni način dela, ki je že pokazal uspehe.

Uspehi kolesarjev — članov na dirkah Alpe—Adria, Dunaj—Gresten—Dunaj, v Alžiru, na balkaniadi, na Touru de L'Avenir, v Italiji, v ekipi kluba ali v državni reprezentanci, so upravičili izkazano zaupanje in dokazali, da je delo strokovnjakov v klubu pravilno. Za našete uspehe pa lahko ugotovimo, da so pravzaprav izpolnitev dela načrta, ki je načrtoval prodor med evropsko in svetovno elito. Posledica usmeritve kluba v uveljavitev kolesarjev izven naših meja, je bila marsikdaj zavestno odrekanje sodelovanja na najvažnejših tekmovalstvih doma. Kljub temu so kolesarji dosegli na domačih tekmovalstvih toliko ekipnih in posameznih zmag in skoraj vse važnejše naslove, da spada klub v sam slovenski vrh. Do-

(Nadaljevanje na 25. strani)

Ekipa Gumar v oktobru 1977: Pirih, Valenčič, Kompare, Berra, Zorman, Andoljšek, Rozman in Kuharič

VLOGA ING. TECHNOLOGA...

(Nadaljevanje s 23. strani)

be, slaba kvaliteta izdelkov, neurejenost strojnih naprav in podobno. Naši inženirji se tam, kjer jim organizacijsko niso jasno opredelili vloge in nalog, ukvarjajo z vsem, samo s procesom proizvodnje ne. Vodijo evidenco o prisotnosti na delu, ukvarjajo se z vzdrževanjem naprav, ki se ne tako redko kvarijo prav zaradi slabega vodenja procesa proizvodnje, skrbijo za svoje napredovanje po hirarhični lestvici upravljanja itd. Zdi se namreč, da je postala njihova osnovna dejavnost — izboriti si položaj na nekem vodilnem mestu v podjetju, ki že samo po sebi zagotavlja »odgovarjajoč družbeni položaj in ugled,« pri katerem se izredno lahko rešijo vprašanja solidnega osebnega dohodka stanovanja in podobnega, seveda brez upoštevanja rezultatov dela.

Poleg osnovne naloge — optimalnega vodenja procesa po že predvidenih parametrih, ki se v naših pogojih najpogosteje ne dosega v popolnosti, je inženir tehnolog dolžan, da stalno izboljšuje in izpopolnjuje proces, še posebej glede zmanjšanja stroškov proizvodnje, povečanja zmogljivosti proizvodnje in kvalitete izdelkov, uvajanja boljših pogojev dela, ki naj zagotavljajo učinkovitejšo zaščito delovne in življenjske sredine in podobno.

Da bi se zmanjšala poraba surovin, pomožnih materialov, pare, vode, električne energije, itd, da bi se spremenil nek tehnološki parameter (temperatura, pristik, koncentracija, tip naprave), izboljšala kvaliteta izdelkov itd., po vseh laboratorijskih in polindustrijskih poizkusih običajno sledi industrijski eksperiment, ki zahteva multidisciplinirano strokovno in odgovorno ekipo, saj je potrebno dobiti vse informacije z minimalnim tveganjem za proces in opremo in s čim manjšimi stroški. Tu pa je zopet pomemben član ekipe inženir iz proizvodnje.

Da bi bil kos vsem svojim osnovnim nalogam, pa se mora inženir tehnolog stalno strokovno izpopolnjevati, spremljati sodobna dognanja znanosti in prakse s svojega področja ter jih vključevati v vsakodnevno delo. Koliko vztrajnosti je pri tem potrebno, lahko razberemo iz podatka, da se količina znanja iz kemijsko-tehnološke stroke podvoji vsakih 5–7 let, količina kemične proizvodnje pa vsakih 10–15 let. Iz tega sledi, da je znanost postala sestavni del proizvodnje in obratno. Zato se samo po sebi ponuja poenotenje vseh razpoložljivih

kadrovskih, materialnih in drugih področij iz proizvodnje, fakultet, institutov in projektivnih organizacij.

Samo tako sestavljeni skupni teami lahko učinkovito rešujejo kompleksne naloge proizvodnje in razvoja kemične industrije.

Z ozirom na tako velike obveznosti, ki stoje pred inženirjem tehnologom, je treba omogočiti njegov stalen strokovni razvoj, od šolanja na fakulteti do odhoda v pokoj. Seveda je vse to v največji meri odvisno od njega samega in njegovega osebnega angažiranja. Pri tem pa bi bilo potrebno izpolniti nekatere osnovne predpogoje, kot so:

Nadaljevanje prihodnjic!

Iz Hemijske industrije, leto XXXI, december 1977, št. 12.

Lazar Materič
dipl. inž.

VOLILNA SKUPŠČINA...

(Nadaljevanje s 24. strani)

kaz za to je lanskoletni vrstni red najboljših ekip v Sloveniji, kjer so se povzpeli na drugo mesto.

Dejstvo je, da kolesarski klub Sava s takim delom in uspehi prevzema vodilno vlogo v razvoju slovenskega in jugoslovanskega kolesarstva. To, da se na tej poti srečuje z zastarelimi nazori in klubskimi interesi, mu pomeni le vzpodbudo za nadaljnje delo. Uspešnost pa je in bo najboljši dokaz pravilnega in zdravega dela.

Tudi v organizacijskem smislu je bilo delo uspešno. Člani kluba so med najbolj aktivnimi pri opravljanju dolžnosti in funkcij širšega pomena tako v republiških kot v zveznih strokovnih organih.

Organizacija državnih prvenstev za člane in mladince, dirke na Bledu, v Stražišču, po ulicah Kranja in v Horjulu je še enkrat dokazala, da v Kranju delujejo sposobni organizatorji, ki svoje delo opravljajo na izredno visoki strokovni ravni.

Tesna povezava kluba z delovno organizacijo Sava je lahko vzor, kako je mogoče uskladiti interese v obojestransko zadovoljstvo, kar je tudi odraz vse večjega zanimanja delavcev Save za to lepo in zdravo športno zvrst.

V letošnjem letu bo še bolj poudarjeno sodelovanje in doseganje čimboljših uvrstitev naših kolesarjev v mednarodnem merilu, čeprav ne bomo

IZ SAMOUPRAVNEGA ODLOČANJA DECEMBER, JANUAR

4. december 1977

je bila v prostorih občinske skupščine Kranj volilna konferenca ZK Save.

Člani ZK so ocenili delo v preteklem obdobju, ocenili družbenopolitične, samoupravne in družbenoekonomske razmere ter sprejeli program dela za prihodnje obdobje.

7. december

so bile seje zborov občinske skupščine. Za naše delavce in delegate smo pripravili izvečke naslednjih zadev:

— program izgradnje cestnega omrežja v mestu Kranj v obdobju 1977–1986

— dogovor o sofinanciranju programa izgradnje cestnega omrežja v Kranju v obdobju od leta 1977 do 1985

— kako je v občini Kranj zaposlenostjo in zaposlovanjem ob koncu devetmesečnega obdobja 1977. leta

— osnutek odloka o določitvi naselij, ki se v občini Kranj štejejo za mesto ali naselje mestnega značaja

12. december

Delavski svet delovne organizacije je dne 12. 12. 1977 določil predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodek v besedilu. Predlog je bil tak kot je bil objavljen za javno razpravo, s spremembami in dopolnitvami, ki jih je predlagala komisija za samoupravno organiziranje in s spremembami, ki so bile naknadno sprejete na delavskem svetu.

20. december

Volitve organov upravljanja 20. decembra so v Savi potekale tajne volitve delegatov v organe upravljanja. Delegate smo izvolili v temeljnih organizacijah oz. v delovnih skupnostih.

27. december

Izveden je bil referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodek. O sprejemu samoupravnega sporazuma so z referendumom odločali delavci vseh tozdov in delovne skupnosti.

OBVESTILO BRALCEM

Morda ste že sami opazili, da je velikost te številke nekoliko drugačna kot so bile prejšnje. Ker vemo, da nekateri časopis shranjujete in kompletirate in vas bo morda novi format »motil«, smo dolžni pojasniti. Večina glasil in časopisov je imelo doslej povsem različen format kar je povzročalo tiskarnam dosti težav. Z novim letom je tudi Gorenjski tisk uvedel enoten format, ki smo ga sprejeli tudi mi. Časopis zaradi tega ne bo zgubil na privlačnosti, marsikdaj pa bo celo omogočal pestrejši razpored člankov in fotografij.

Urednik

sodelovali na vseh tekmovanjih doma.

Končno bo uresničena želja, ki jo imajo člani kolesarskega kluba že dolga leta.

Na bivšem dirkališču za spedyway bo zgrajena krožna kolesarska steza, ki bo velika pridobitev za razvoj kranjskega tekmovalnega in rekreativnega kolesarstva.

Mesto in popularnost, ki jo je dosegel kolesarski šport, in nedeljena priznanja številnih občinskih, republiških in zveznih telesnokulturnih in drugih organizacij, obvezujejo člane kluba, da ne smejo biti zadovoljni z doseženim. Zastavljeno pot je treba uspešno nadaljevati v zadovoljstvo vseh tistih, ki so jim te uspehe omogočili.

Ker je bila skupščina volilna, je bil podan tudi predlog organov kluba v novem mandatsnem obdobju. V nekoliko razširjeni sestavi ga bo na soglasno željo in potrditev vseh tudi v prihodnje vodil dipl. inž. Filip Majcen.

Dolgoletnim strokovnim delavcem in najboljšim kolesarjem so bile za njihovo delo in uspehe podeljene spominske medalje. Kolesarska sekcija s Kokrice pa je dobila plaketo za vzorno sodelovanje in skupno delo.

Prepričani smo, da nas bodo kolesarji Save tudi v letošnjem letu tolikokrat razveselili z uspehi in zmagami in da bomo ob letu skupaj z njimi ponosni na dosežene uspehe.

Še enkrat iskreno čestitamo k vsem uspehom!

ts

PISALI SO VAM

Že proti koncu prvega meseca novega leta gremo, ko se vam oglašamo mi. Novoletni prazniki in novoletno vzdušje je za nami, za nas kot tudi za vas se je začelo novo leto, polno obveznosti in dolžnosti. Sleherni izmed nas je že popravil novoletne voščilnice, poseben spomin pa ostajajo vsem — tako vašim staršem, prijateljem, znancom, posebno pa še dekletom — pisma od vas, od mladih fantov, ki služijo vojaški rok. Tudi pri nas v uredništvu jih imamo precej. Vsa voščila so z željami za srečno novo leto, z željami, da bi dobro gospodarili, s pozdravi sodelavcem in da ne pozabimo — skoraj vsi po vrsti se zahvaljujejo za denarno nagrado, ki so jo prejeli pred novim letom. Z naše strani je bila to majhna vsota in majhna pozornost, za vas pa novoletno darilo, ki ste ga bili zares veseli. Ko mesečno spremljam vaše naslove, vidim, da vas je precej pri vojaki. Večina se jih takoj oglasi s kartico in z naslovom. Ker je mnogim, ki služijo vojaški rok izven Slovenije, glasilo Save edini domači časopis, hkrati pa neprekinjen stik s tovarno, sem na vaše naslove še toliko bolj pozorna. Za letošnji praznik JLA, 22. december, smo poslali denarno nagrado 200,00 din 53 vojakom. Pravico do te nagrade si pridobi vsak Savčan — vojak, ki pravočasno pošlje svoj naslov.

Da bi nam ostalo čim več prostora za vaša pisma, zaključujem ta uvod z iskrenimi željami za srečno leto, ki naj bi vam prineslo mnogo prijetnih trenutkov in spoznanju, da je čast ob vsakem času braniti pridobitve naše revolucije in socialističnega samoupravljanja.

Najlepše želje vsem Savčanom, posebno še kolegom in kolegicam iz oddelka Klinasti jermeni. Komaj čakam, da se vrenem. Iz srca se zahvaljujem za nagrado, ki mi je še kako prav prišla.

Jože Jamborič
V. P. 2465/24
41240 Jastrebarsko

Srečno in uspešno novo leto želi vsem Savčanom

Fadil Čekić
V. P. 2875/20 b
26002 Pančevo

Uspešno novo leto vsem Savčanom! Obenem se vam zahvaljujem za denarno nagrado in tovarniški časopis, katerega en izvod sem že prejel. Prav posebej bi zaželel srečno na športnih igriščih ŠD Gumar in nogometni ekipi naše tovarne.

Janez Lužan iz Zadra

Slavko iz Kraljeva še posebej pozdravlja sodelavce iz tovarne avtopnevmatike in jim želi uspešno novo leto!

Dušan Kusterle služi vojaški rok v Gornjem Milanovcu, kolektivu Save želi uspešno novo leto in se zahvaljuje za novoletno darilo.

Milenko se vam javlja iz granice. Vsem prijateljem in prijateljicam kot tudi kolektivu Save želi veliko sreče in uspehov v osebnem življenju kot pri delu v tovarni z željo, da bi dosegli čimboljše rezultate. Zahvaljuje se tudi za denarno nagrado. Vljudno nas naproša, da preko časopisa prenesemo pozdrave:

Podračanin Đuru
Perićević Petku
Kuzmanović Miloradu
Jokić Stojanu
Filipović Radišu
Jokić Mirku
Jokić Gojku
Šerval Mladu
Milenko Krupljanin
V. P. 3343
18320 Dimitrovgrad

PISALI SO NAM,
ZAHVALE

Srečno novo leto 1978 in iskrena zahvala za pomoč v bolezni
Ljudmila Čater

Sindikalni organizaciji Save in tabornikom odreda Albina Drolca se iskreno zahvaljujemo za moralno in finančno pomoč pri rehabilitaciji našega sina Iztoka, ki se je poškodoval v Fažani. Posebno se zahvaljujemo tov. Hacetovi in tov. Čebuljevi za vsestransko pomoč.

Družina Dolšak

Prisrčno se zahvaljujem za pozornost, ki sem jo bil deležen ves čas moje bolezni, socialni službi za obiske na domu, darila in za vso dobro voljo, ki ste jo vedno prinesli s seboj! Iskrena hvala tudi vsem tovarišem in sodelavcem iz Puškarne, ki so me obiskovali.

Celotnemu kolektivu pa želim srečno in uspešno novo leto 1978!

Ivan Perne

Sodelavcem iz delovne enote Klinasti jermeni in Etažne vulkanizacije se najlepše zahvaljujeva za poročno darilo.

Jereb Dragi in Peter

Kolektivu tovarne Sava se najlepše zahvaljujem za lepo spominsko darilo ob odhodu v pokoj in želim kolektivu mnogo delovnih uspehov v letu 1978.

Ema Mugerli

Oddelku Velopnevmatike, delavcem in vodjem tozda se zahvaljujem za lepo darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v zasluženi pokoj.

Cilka Preložnik

NAGRADNI KVIZ

1. nagrada se ne deli
2. nagrada 100,00
Vratarič Jože — arhiv
3. nagrada 50,00
Mladenović Rato — arhiv

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada 150,00
Debec Ivanka — OSS
2. nagrada 100,00
Urh Marjan — RTI
3. nagrada 50,00
Petrič Zavašnik Anka — RTI

DESET LET ZAPORA ZA POSLOVODJO PRODAJALNE SAVA NIŠ

Dne 24. 10. 1977 je Okrožno sodišče v Nišu obsodilo Svetolika Kostića poslovodjo v prodajalni Sava v Nišu, na 10 let zapora, poleg tega pa mora Kostić povrniti naši delovni organizaciji 384.732,68 din, stroške sodišča v znesku 16.127,75 din in stroške, ki jih je imela naša delovna organizacija v tem postopku v znesku 12.415,00 din.

S tem je končan postopek, ki ga je pričel oddelek za zavarovanje delovne organizacije v letu 1976. in končalo Okrožno sodišče v Nišu v letu 1977.

Tem dogodkom je zelo težko napisati komentar. Vsekakor pa lahko ocenimo, da je bil preiskovalni postopek dolgotrajen in zapleten, kakor so bila zapletena tudi kazniva dejanja tatvin, ponarejanj in zlorabe službenega položaja. Po obsežni in dolgotrajni preizkavi pa smo končno le lahko zadovoljni, saj je neodgovorni poslovodja dobil zaslužen kaznen, naša delovna organizacija pa bo dobila večino, na nezakonit način odtujenih, sredstev povrnjenih.

Komentar pa ne bi bil popoln, če ne bi ocenili tudi odgovornost nekaterih Savčanov. Neizpodbitno dejstvo je, da je poslovodja prodajalne Sava Niš kradel Savi denar od 1. 1. 1972. do 18. 8. 1976., to je 5 let. V vseh teh letih je bilo opravljenih veliko službenih potovanj v prodajalno Niš z namenom, da bi kontrolirali poslovanje. Toda še vedno ostane odprto vprašanje, ali so odgovorni sodelavci resnično kontrolirali poslovanje v naši prodajalni. Iz rezultatov preiskave je razvidno, da ta kontrola ni bila uspešna. Še več, tudi pred našim odborom za oceno kršitev odgovornosti delavcev v združenem delu, so se znašli nekateri odgovorni Savčani, ki so se pač zagovarjali, da niso vedeli, da imajo

opravka z nepoštenim človekom in da so bili zato z njim dobri poslovni in celo hišni prijatelji. Menim, da je pri tem vsak komentar odveč!

Star pregovor pravi, da vsaka šola nekaj stane. V tem primeru je bila velika šola za nekatere sodelavce, še zlasti pa za Kostića, stalo pa je to našo delovno organizacijo.

H komentarju je potreben še zaključek, ki mora biti koristen in poučen. V bodoče bo treba posvetiti več pozornosti kontroli poslovanja v naših prodajalnah. Službena potovanja, ki naj bi kontrolirala poslovanje, pa bodo morala dati ne 50 odstotnih temveč 100 odstotne rezultate. Recimo, da je bil ta primer šole za nekatere, vendar, kdor je bil v tej šoli, bo ob naslednjem podobnem primeru nosil tudi breme odgovornosti.

B. S.

Sava Kranj

Sava, glasilo delavcev delovne organizacije industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov Sava Kranj. Glasilo izdaja odbor za informiranje, izhaja štirikrat tedensko, glavni in odgovorni urednik slovenske izdaje Jože Štular, tehnični urednik Lado Mraz, fotografije Ivan Draškič in Janez Jereb. Naslov uredništva: Kranj, Škofjeloška 6, telefon 25-461, interno 482 ali 282. Tisk GP Gorenjski tisk Kranj.

Glasilo je oproščeno temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).

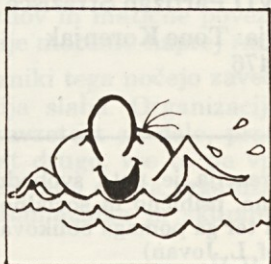
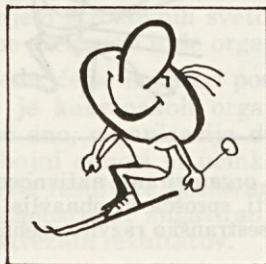
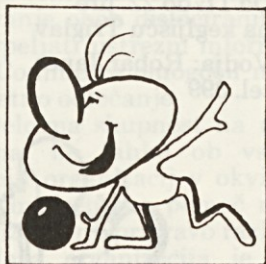

Sava Kranj

industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

zimska rekreacija

*78

PONEDELJEK

Streljanje

Od 16. do 19. ure
Strelišče Huje

Vodja: Lacko Vladimir,
tel. 205

Kegljanje

Od 17. do 22. ure
na kegljišču Triglav

Vodja: Robar Janez
tel. 399

Namizni tenis

od 20. do 21. ure
v TVD Partizan Stražišče

Vodja: Tone Korenjak
tel. 476

Rekreacija je tista svobodna in organizirana aktivnost, ki fizično, psihično in socialno bogati, sprošča in obnavlja človeka ter ga pomaga oblikovati v vsestransko razvito osebnost.
(Prof. L. Jovan)

TOREK

Plavanje

Od 17. do 18. ure
v zimskem kopališču

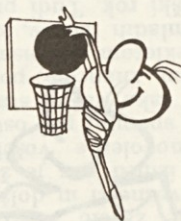
Izdajanje plavalnih kart

Organizator: Edo Modic
tel. 412

Košarka

Od 19.30 do 21.30
TVD Partizan Stražišče

Vodja: Zdene Rađenović
tel. 456

Pogoji in možnosti za sodelovanje v rekreativni dejavnosti niso več odvisni od materialne možnosti posameznika. Sodelujte vsi, ker vi ustvarjate družbena sredstva za rekreacijo.

SREDA

Namizni tenis

Od 15. do 18. ure
in od 20. do 21. ure
v TVD Partizan Stražišče

Vodja: Tone Korenjak
tel. 476

Trim liga
v namiznem tenisu
v okviru DO Sava
(tudi Sava-Commerce)

Pričetek:
v prvih dneh februarja
Prijava: Tone Korenjak
Organizacija: Sekcija
za namizni tenis

Pomanjkanje gibanja pomeni slabšanje zdravja. Ali je zdrav-
je vaša največja vrednota?

ČETRTEK

Šah

Od 17. do 21. ure

Ker v Savi ne razpolagamo s primernim prostorom se vadba odvija v prostorih sindikata ISKRE (nad Delavsko restavracijo)

Vodja: Vid Gazvoda,
tel. 004 — obrat IV

Posebna REKREATIVNA VADBA ZA DELAVKE

Od 20. do 21. ure

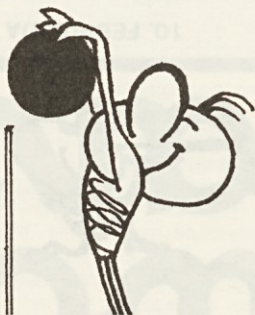
SPLOŠNA VADBA

Od 21. do 22. ure

ODBOJKA v telovadnici

Posebne osnovne šole

Vodja: Edo Modic, tel. 412

Odbojka

od 20. do 21.30

v telovadnici osnovne šole
Lucijan Seljak,

Vodja: Štefan Zrinski,
tel. 314

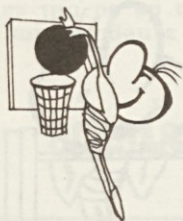
Zamaščenost in živčna napetost je dobra osnova za srčni infarkt. Izkoriščajte naravno sproščanje energije in živčne napetosti, da si podaljšate življenjsko dobo.

PETEK

Plavanje

Od 17. do 18. ure
v zimskem kopališču

Organizator: Edo Modic,
tel. 412

Košarka

Od 18. do 20. ure
v telovadnici osnovne šole
Josip Broz Tito Predoslje
Vodja: Zdene Radenovič,
tel. 456

Streljanje

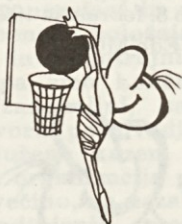
Od 16. do 19. ure,
strelišče Huje

Vodja: Lacko Vladimir
tel. 205

Udeleževanje v športni rekreaciji vam nudi priliko in možnost, da izrazite sami sebe, svoje fizične in duševne sposobnosti.

SOBOTA

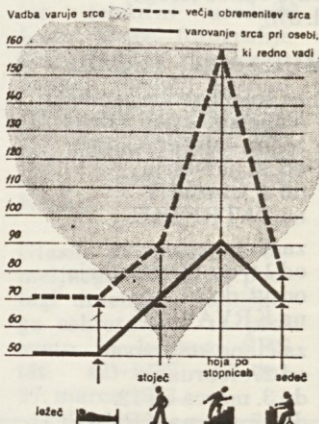
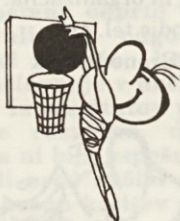
Odbojka — moški

Od 19.30 do 21.30
v telovadnici osnovne šole
Simon Jenko

Vodja: Štefan Zrinski
tel. 314

KAKO DELUJE VADBA NA SRCE?

Na spodnji sliki so prikazani 4 načini obremenitve in varovanja srca pri osebah, ki telovadijo. Poudarjena je razlika o delovanju srca osebe, ki redno vadi (neprekinjena črta) in osebe, ki se ne razgibava redno (neprekinjena črta). Primeri so vzeti za ležeč, sedeč in stoječ položaj ter za obremenitev srca pri hoji po stopnicah.

OSTALE AKTIVNOSTI

ALPSKO SMUČANJE

Priprava in udeležba na tekmovanjih

Vodja: Andrej Valenčič
IC — tel. 489

IZDAJANJE SMUČARSKIH KART

Vsako sredo in četrtek
od 7. do 13. ure

Organizator rekreacije
Edo Modic tel. 412

SMUČARSKI TEKI

Priprava in udeležba
na tekmovanjih

Vodja Janez Krišelj
tel. 378

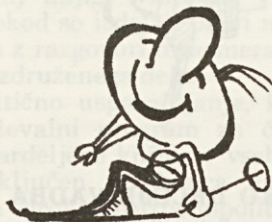
SMUČARSKI TEČAJI

- za šoloobvezne otroke in
člane kolektiva v drugem
tednu šolskih počitnic
od 30. januarja
do 3. februarja
na ZATRNIKU
- za člane kolektiva
od 14. do 18. februarja
od 12. do 17. ure
na KRVAVCU
- za člane kolektiva
od 27. februarja
do 3. marca od 12.
do 17. ure na KRVAVCU

Prijave za prvi tečaj
do 23. 1. 1978

Prijave za drugi in tretji
tečaj do 8. februarja 1978

Vodja: Edo MODIC

PLAVALNI TEČAJI

od marca do konca maja

Prijava in organizacija:

Edo Modic tel. 412

Vodja: Brane Pečjak
tel. 489

